

Nem akar háborút Franciaország

Párisban leintették Benes heveskedéseit — Az angol sajtó véleménye a Magyarország ellen intézett francia és cseh rágalom-hadjárról — Bolgár komitácisivezér Sándor király gyilkosa — Megérkezett Belgrádba a királyi halottasvonat — Bizalmas tárgyalások Ausztria és Jugoszlávia között a politikai menekült-táborok kölcsönös feloszlításáról — Elfogják Chalnyt, Kalemén Gheorghieff bűntársát

Riasztó rémhírek hozták izgalomba Budapestet

A belgrádi Stampa című lap mai számában szenzációs cikket közölt, amely nagy mértékben járul hozzá ahhoz, hogy a megdöbbentő marseillei események utáni feszült légkört enyhítse és hogy véget vessen egyes tendenciózus híreszteléseknek, amelyek ugyan nem származtak felelős helyről, de amelyeknek egyes helyeken mégis hitelt adtak. A leleplezés hatása egyébként a ma délutáni francia sajtó mérsékelt hangján is érezhető. A Stampa című lap szerkesztőségében ugyanis megjelent néhány bolgár intellektuál, akik nemrég költöztek Bulgáriából Belgrádba. Ezek kijelentették, hogy Suck-Petrus Kalemén fényképében felismerik azt a bolgár származású komitácist, aki Vlada-Gyorgyev-Cernozensky néven vett részt a bolgár-jugoszláv komitácsi harcokban.

Már több politikai gyilkosságot követett el az ál-Kalemén: Vlada Cernozensky

A jugoszláv lap közlése természetesen óriási feltűnést keltett, mivel a marseillei gyilkos kiletét teljes homály fedte és a francia rendőrségnek minden fáradozása ellenére sem sikerült az állítólagos Suck-Kalemén kiletét megállapítani. A belgrádi lap közlése nyomán a belgrádi rendőrigazgatóság azonnal ériatkezésbe lépett a szófiai rendőrigazgatósággal. A belgrádi rendőrigazgatóság rádió útján átvitte Suck-Kalemén összes képeit és még az éjszakai folyamán igazolták Szófiából, hogy a képek és

a személyi adatok megegyeznek azzal a komitácsi-vezérrel, aki több évvel ezelőtt a bolgár-jugoszláv komitácsi harcok idején, Vlada Gyorgyev-Cernozensky néven szerepelt.

A jugoszláviai nyilvántartó szerint Vlada Gyorgyev-Cernozensky Mihailoff Ivánnak a macedon komité elnökének a sófförje volt. Jugoszláviában több politikai gyilkosságot követett el, majd pedig Olaszországba menekült. Vlada Gyorgyev-Cernozensky 1924-ben Szófiában meggyilkolta Hagi-Dimoff képviselőt. Gyorgyev-Cernozenskyt ekkor letartóztatták, elítélték, hat évet töltött börtönben, majd pedig 1930-ban külföldre menekült és Jugoszláviában meggyilkolta Naum Tomalewskyt, a V. M. R. O. (Veliki Macedonski Revolutionari Organizatie) egyik vezetőjét.

Visszavonulót fuj a francia sajtó

Vlada Gyorgyev-Cernozensky később egy másik macedon forradalmi szervezethez lépett át, amely Budapestre küldte ki, ahol a merénylő az összekötő tiszt szerepét játszotta a macedon forradalmi szervezet és a horvát Ustasa között. A Stampa közlése szerint Vlada Gyorgyev-Cernozensky később mint a macedon forradalmárok kiképző tisztje szerepelt.

Vlada Gyorgyev-Cernozensky a délbulgáriai Kamenetzben született, középtermetű és 40 éves. A marseillei rendőrségtől származó személyleírás annyira megegyezik az említett terrorista személyleírásával, hogy a lap szerint semmi kétség sem marad fenn aziránt, hogy Suck-Kalemén Vlada Gyorgyev-Cernozenskyvel azonos.

A francia sajtó ma már visszavonta összes eddigi gyanúsításait Magyarország ellen.

Az összes francia lapok a legnagyobb megértés hangján írják arról, hogy nem szabad felelőtlen gyanúsításokkal, mesterséges nemzetközi bonyodalmat előidézni. Minden világos és a legkisebb homályra is fény derül — írják a párisi lapok. — Tehát még mód sem adódik arra, hogy politikai célokba beleillesztve a marseillei gyilkosságot, idegen országokat vád alá helyezzenek. Sauerwein igen figyelemreméltó oikket ír, amelyben hangsúlyozza, hogy

sem Rómát, sem Budapestet, vagy Berlint

Belehalt sebeibe egy francia film-operatőr

A francia és jugoszláv rendőrközegek a nyomozás során tegnap kénytelenek voltak megállapítani azt, hogy a titkos macedon forradalmi szervezetnek egyik vezetője — aki egyelőre még ismeretlen a hatóságok előtt — kezdettől fogva igyekezett a rendőrséget tévútra vezetni. Ez a titokzatos forradalmárnak annál könnyebben sikerülhetett, mivelhogy több terrorista-szervezet működik egyazon vezetés alatt, azonban ezeknek a csoportoknak egymásról nincsen értesülésük.

A francia határon tegnap újból letartóztattak négy egyént, akik titokban akarták átlépni a francia határt. A négy letartóztatott kihallgatásáról egyelőre bővebb jelentést nem adott ki a rendőrség, azonban a vizsgálatot vezetőik közlik, hogy minden jel arra mutat, hogy

a merénylőbanda ötödik tagja egy bizonyos Kvaternik Eugen nevű egyén, aki 1910-ben született Belgrádban és vezető szerepet játszott a Pavelics-féle Ustasa-szervezetben.

A marseillei vizsgálóbíró tegnap gyilkosságban való bűnrészesség miatt hivatalosan vád alá helyezte az annemassei rendőrségen levő Benes-Rajlich és Novak-Pospischil letartóztatottakat.

Annemasseből érkezett jelentés szerint tegnap minden kétséget kizáróan sikerült meg-

nem szabad belevonni a gyilkosságba.

Az a tény, hogy valamelyik gyilkos életében valaha átutazott valamelyik országon, még nem jelent semmit. Ha a merénylő valóban tartózkodott volna is hosszabb, vagy rövidebb ideig az egykori központi hatalmak országainak valamelyikében, úgy az még nem jelenti azt, hogy ott lett belőle gyilkos. Aki járt Horvátországban és ismeri a horvát kisebbséget, az könnyen megtalálja a gyilkosság egyelőre titkos rugóit.

A budapesti főkapitányság megállapította, hogy

sem a marseillei gyilkos, sem a gyilkos bűntársai soha nem laktak sem Budapesten, sem Magyarország területén valamely városban, faluban, vagy községben

A budapesti főkapitányság közli az összes magyar határrendőrségek jelentéseit, amelyekből kitűnik, hogy sem a gyilkos, sem bűntársai soha, sehol a magyar határt nem lépték át.

Nincs párhuzam Marseille és Sarajevo között

Az angol sajtó elítéli azt a rágalomhadjáratot, amelyet a francia sajtónak egy bizonyos része folytatott a volt központi hatalmak ellen. Az angol lapok azt írják, hogy Európa és az emberiség ellen vétkezik az, aki Marseille és Sarajevo között párhuzamot von és 1914. hangulatát akarja felidézni. Azonos események nem mindig járnak azonos következményekkel, — írja lord Tyrell az Observerben.

Meg kell nyugtatni az európai forrófejúket: nem lesz mozgósítás.

A Daily Telegraph azt írja, hogy Európának nyugalomra van szüksége. Ezt most megállapíthatják mindazok, akik azt hitték, hogy a nyugalmat parancsszóval is elő lehet idézni. Marseille figyelmeztetés, hogy husz évi tévelygés után nyujtsunk egymásnak békejóbort — de közben ne szorongassuk balkezünkben a fegyvert. A lap felteszi a kérdést, hogy „meddig szövetkezik még Európa a béke érdekében?”

állapítani, hogy a marseille-i gyilkos, aki először Suck, majd később Kalemén néven szerepelt, senki más, mint a bulgáriai származású macedon terrorista, Vlada Gyorgyev, aki Bulgáriában Cernozensky néven szerepelt. Benes-Rajlich igazi neve Raics Iván és a Zágráb melletti Lyudbret községben született. Novak-Pospischil igazi neve Pospischil Zvoimir, Chalny Silvester igazi neve Sylvi Silvester és horvát származású. Az állítólagos Kremer senki más, mint Kvaternik Egon. Mint kiderült, az aixi szállóban a titokzatos Kremer igazi néven, mint Kvaternik Egon írta be magát a vendégeknylvbe.

A marseillei bevonulás alkalmával egy francia filmoperatőr, Jean Descome, aki a meggyilkolt Sándor király közvetlen-közeliében forgatta a filmet, és

akit a merénylő egyik golyója súlyosan eltalált, tegnap sebeibe belehalt.

A párisi magyar királyi követség a Havas Távirati Iroda útján közli, hogy

a magyar hatóságok soha nem állítottak ki utlevelet olyan névre, amilyent a marseillei gyilkos Annemasseben kihallgatott bűntársai vallottak.

A bucaresti-i állambiztonsági hivatal több fényképet kapott a párisi politikai rendőrségtől a marseillei merénylőkről, azzal a kérés-

sel, hogy folytassanak nyomozást az ország területén, előéletük és esetleges összeköttetések után. A nyomozás eddig konkrét eredményt nem hozott, ezzel kapcsolatosan azonban

a sziguranca megállapította, hogy nagyszámú kétes macedón elem tartózkodik az ország területén. Ebben a kérdésben előreláthatólag a legközelebbi időben dönt a kisantant tanácsa,

amely Bulgária és Törökország bevonásával olyan tervezetet dolgoz ki, ami lehetővé teszi a Balkán megtisztítását a macedón forradalmároktól.

Ma este indult el a fővárosból egyébként az a küldöttség, amely a belgrádi királytemetésen részt vesz. Ezzel kapcsolatosan politikai körökben úgy tudják, hogy Tevfik Rüdzi bej, török külügyminiszter, aki országa képviselőjében indult Belgrádba, visszafelé menet Bucurestibe jön.

Az ankarai magyar-követség Törökország közvéleményéhez

Ankarából jelentik, hogy az itteni magyar követség ideiglenes vezetője hosszabb nyilatkozatot küldött be a lapoknak közlés végett. A török lapok közlik ezt a nyilatkozatot, amely többek között a következőket tartalmazza:

— Az emlékeztető marseillei merénylet kapcsán, amelyet egy a magyar hivatalos körök, mint a magyar sajtó a leghatározottabban megbélyegeztek, — tekintve, hogy semmi sem gyűlöletesebb a magyar lélek előtt, mint az ilyen politikai merényletek, — egyes helyeken igyekeztek Magyarország felelősségét is felvetni. A magyar követség éppen ezért szükségét érzi annak, hogy a török közvélemény előtt visszautasítja azokat a rosszindulatú kísérleteket, amelyek az annyira óhajtott békét az ilyen rágalomokkal és földafatti aknamunkákkal igyekeznek veszélyeztetni. Ezeknek a megcáfolására elég emlékeztetni arra, hogy a jugoszláv-magyar határon a múltban eléggé gyakran előfordult halálos kimenetelű merényletek ügyében a közelmúltban Belgrádban külön tárgyalások indultak meg a jugoszláv és magyar kiküldöttek között, amelyek teljes megegyezéssel befejeződtek. Azóta ezek a határincidensek egészen megszűntek. Az intézkedések, amelyeket a magyar kormány ennek az egyezségnek következményeképpen a Magyarországra menekült horvát emigránsok ügyében foganatosított, nagy meglepetésre voltak a jugoszláv kormánynak, úgy, hogy újabb bejelentés azóta

Belgrád részéről a magyar kormányhoz nem is érkezett.

Az angol sajtó továbbra is a nyugalom hangján közöl részleteket az Annemasében letartóztatott terroristák vallomásairól és ennek kapcsán nyomatékosan nyugalomra inti a közvéleményt. A Times budapesti levelezőjének jelentését közli, amely szerint az a hír, hogy a két terrorista vallomását a francia sajtó egy része és a cseh sajtó Magyarország-ellenes támadásra használja fel, feltűnően szerepel a magyar sajtóban. Az egész magyar sajtó azonban egyöntetűen visszautasítja ezt a rágalomhadjáratot és hangoztatja, hogy a horvátok éppúgy keresték Magyarországon a menedéket, mint más országokban. A magyar kormány nem vonhatta meg a menedékjogot, amit a legbőkezűbben épp a francia kormány adja meg a politikai emigránsoknak. De a menedékjog dolgában a belgrádi kormány sem zárkózott el eddig a hasonló kérelmekről, hiszen tudvalevő, hogy az Ausztriából menekült nemzeti-szocialisták számára Jugoszláviában külön táborot állítottak fel. A magyar lapok hangoztatják azt a meggyőződésüket, hogy a civilizált külföldi közvélemény nem hagyja magát befolyásolni az ilyen és hasonló rágalomaktól. A News Chronicle is azt írja, hogy Magyarországot hiábavaló módon támadták meg. A lap szerint ez a támadás teljesen indokolatlan volt.

Józanágot és mérsékletet tanácsolnak Párisban a kisantantnak

BENES csehszlovák külügyminiszter tegnap beható tanácskozásokat folytatott a külügyminisztérium főtitkárával. Ma aztán LAVAL külügyminiszterrel és DOUMERGUE miniszterelnökkel is fog tárgyalni a csehszlovák külügyminiszter. A lapértékelések arról számolnak be, hogy kiszivárgott hírek szerint, eme tárgyalásokon a francia politikusok mérsékletet és józanágot tanácsoltak a kisantantnak. Nem tartják időszerűnek Benes különböző javaslatait, amelyeket ugyan Benes már szombaton este sietve megcáfolt, hogy a népszövetségi tanácsot sürgősen hívják össze és terjesszék elé a marseillei merénylettel kapcsolatban az egész nemzetközi szervezkedés komplexumát. Benes sürgős cáfolata lapjelentések szerint Laval francia külügyminiszter hatása adott történt, aki ugyan csak ma foglalta el a francia külügyminisztérium vezetését, de már tegnap így nyilatkozott: Franciaország nem akar háborút. Egész külpolitikánkat ennek az elvnek kell irányítani.

Álhir a belgrádi magyar és olasz követek ellen intézett merényletekről

A magyar fővárosban ma délelőtt rémhírek terjedtek el, amely szerint Belgrádban a magyar és olasz követek ellen merényletet követtek el. A lapok szerkesztőseit és a távirati ügynökségek irodáit egymásután hívták fel izgatott érdeklődők, akik elmondták, hogy ezeket a rémhíreket magyar nyelven adta le a délelőtti folyamán az egyik rádió-leadóállomás. Később kiderült, hogy a hír teljesen alaptalan és azt valamelyik magyar nyelven adó csehszlovákiai állomás közölte. A rémhírekkel kapcsolatban az Esti Kurír mai száma nagyobb cikket ír és követeli, hogy a kormány tegyen hivatalos lépéseket, mert nem lehet szó nélkül hagyni, hogy a prágai rádió nap-nap után rágalmozó híreket közöljön a marseillei merénylettel kapcsolatban Magyarországot ellen.

Tegnap éjszaka 11 óra tájban érkezett meg az udvari különvonattal Sándor király koporsója. A Száván túl levő híd a hazafias egyesületek és a Sokol-egyesület egyenruhás csapatai álltak sorfalat. A különvonat mozdonyát gyászatyolós nemzetiszínű lobogókkal díszítették és a mozdony elejére nagy táblát erősítettek, amelyre Sándor király utolsó szavait festették: *Vigyázzatok Jugoszláviára!* A Zágráb előtti állomásokon mindenütt lassabb menetben haladt keresztül a különvonat, hogy az összegyűlt lakosság áldozhasson kegyeletének. Így történt, hogy a vonat három óras ké-

séssel érkezett be a zágrábi pályaudvarra. Az állomáson a különvonat fogadására ezrekre menő tömeg jelent meg. Ott volt a horvát bán, valamint a zágrábi kormányzótanács, Arzén királyi herceg, valamint a zágrábi előkelőségek. A koporsót még az éjszaka folyamán felravatalozták a pályaudvar egyik nagyobb vörötermében és a közönség kora reggeltől kezdve zárt sorokban déli 1 óráig járulhatott a ravatal elé. Délben két órakor a koporsót ismét a különvonatra vitték, amely Sándor király hamvaival elindult Belgrád felé, ahova éjjel tájban érkezett meg.

Szezelem és riport

Irtá: MAURICE RENARD

Két órával utóbb, miután Newyorkot elhagyták, Jackie és Victoria Ohio partján szálltak ki egy kis állomáson.

Jackie egy másodrendű ujság riportere volt, Victoria a Broadway-n dolgozott egy divatszalon műhelyében.

Szombat volt. Kora délután Jackie mint a szélvész rontott be Victoriához és diadalmasan újságot, hogy a szerkesztője, Mr. Corbett, kiküldi valamire az Ohio környékére, ahol valamiféle szigetet vásárolt és erről kíván tudósítást. Két vasuti szabadjeggyel ajándékozta meg és nagylelkűen kijelentette, hogy két személy költségét fedezi. Victoria hát siessen, nehogy lekéssenek a vonatról és elmulasszák ezt az áldott, égből pottyant vikendet.

Bizonyos, hogy ezen az ohioenti kis állomáson soha még boldogságtól sugárzó emberpárt nem láttak. Jackie és Victoria nevetségesen szegények voltak, nem telt vikendezésre. De ez nem akadályozta meg őket abban, hogy bolondul ne szeressék egymást. És ha a rivierai expresszen utaztak volna, luxusböröndök tömegével, bérelt külön szakaszban, akkor se lehettek volna boldogabbak.

Összebuja kémlelték az Ohio partjáról a távoli elsőrt szigetet. Jackie a tereprajzról felismerte Mr. Corbett szigetét. Megtudakolta, hogy lehet odajutni. A propeller napjában csak egyszer járt arra, de szerencséjükre még az este egy motorcsónak arra indult s a motorcsónak tulajdonosa, Jackie udvarias kérésére, készséggel elvitte a fiatalokat.

Annak rendje és módja szerint partra is rakta őket és bezsebelve a kellő hálálkodást, tovább-süvitet a motorosával.

A sziget terjedelmesnek lázott. Néhány lakosa ott ácsorgott a parton és utbaigazitották az érkezőket a legközelebbi fogadó felé. Arnyas fák, virágok között vezetett az út. Ez a sziget, pompás buja növényzetével, igazi szerelmeseknek való paradicsomnak látszott. De Victoria csakhamar kénytelen volt éleszteni Jackie karját és hol az arcát, hol a nyakát, hol a lábszárát csapdosta erélyesen. Jackie követte a példáját.

— Moszkitók... ilyenkor este a mocsarak párájának szagára felrajzanak. Mert, ugylátszik, az a vidék mocsaras...

Igen. Még pedig büzös mocsaras. Victoria most már csak egyik kezével hessegette a moszkitókat, a másikkal pisze orrának cimpáit fogta be. Meggyorsították lépéseiket és csakhamar elérték a jelzett fogadóhoz. Itt legalább nyugton lesznek a kellemetlenkedő moszkitóktól.

— Mr. Corbett ennek a rozoga fogadónak a helyére fényes Palace-hotelt fog építtetni, — hengegett Jackie, mikor a szánalmas épületet meglátták.

A két kis egymásba nyíló szobában, melyeket szállásukul kijelöltek, ezrével nyüzsgöttek a moszkitók. Miután rántottából és konzervekből álló vacsorájukat elfogyasztották, a fogadós ugyanis nem volt berendezkedve bejelentés nélkül érkező vendégekre, sétálni indultak a holdvilágnál. A hold ezüstös fénye előntötte a szigetet, de ők már néhány lépés után kénytelenek voltak visszafordulni a szunyogok támadása s a fojtó mocsárbüz elől.

Nem tehettek egyebet, mint hogy bezárkóztak

a nyomoruságos kis szobákba s a moszkitóháló alá bujva várták, hogy elalmosodjanak. Alapjában véve mulattatta őket a helyzete. Ez alatt a szunyogháló alatt úgy érezték magukat, mint egy rejtett szerelmi fészekben s így stílusosan a szerelmükről beszéltek. Hogy tulajdonképpen miért is szeretik egymást.

— Én az őszinteséget szeretem legjobban benned, Jackie, — mondta Victoria — nem tudnék egy hamis embert szeretni.

— Én meg a következetességedet imádom, szívem!... nem is tudod, hogy ez milyen ritka tulajdonság a nőknél.

A szavakat csókok követték, majd mert egyikük se volt álmos, Victoria azt tanácsolta Jackie-nek, hogy kezdjen hozzá a riportjához. Jackie szót fogadott. Legalább az elejét megírja, holnap aztán kevesebb időt kell az írással töltenie. Victoria Jackie háta mögül olvasta a leirtakat. Jackie riportját így kezdte:

— A sziget valóságos paradicsom, tündérvilág. Könnyen és kényelmesen megközelíthető. A lakosság rendkívül barátságos. A levegő üdítő, balzsamos a virágok és vizinövények illatától. Megérkezésem estéje, az ezüstös, holdfényes, áhítatosan csendes, békét lehellő mesevilágban, életem legszébb estéje volt...

— Ó drágám!... — sugta boldogan, elragadtatva Victoria és hogy e riport továbbírására buzdítsa Jackiet, forrón megcsókolta. Mi sem természetesebb, mint hogy Jackie a csókot viszonzta.

— Imádlak, édes!... — és a toll vigan sercegett tovább. Készült a szigetet feldicsőítő riport. Mig körülöttük ezernyi moszkitó nyüzsgött s ablakot be kellett csukniok a beáradó mocsárbüz elől.

Gyilkol a metilalkohol...

Négy aradi vasutas borzalmas kinok között meghalt, kettő veszélyes állapotban fekszik a kórházban, mert metilalkoholt fogyasztottak

Borzalmas tragédiát okozott a faszesz, amely négy családtól rabolta el a kenyérkeresőt — Akit a véletlen mentett meg a haláltól vagy megvakulástól — Jelentkezzenek, akik az alkoholtól ittak!

A metilalkohol nevével, amely most borzalmas tragédiát okozott Aradon, az elmúlt esztendőben találkoztunk gyakrabban. Az amerikai prohibíciónak volt egyik kísérő jelensége: lelkiismeretlen szeszcsempészek metilalkoholból gyártották a titokban árusított pálinkákat, amelyek ezerszámra szedték áldozataikat. A metilalkohol hamar végzett fogyasztóival: a szerencsétlen emberek először megvakultak, majd borzalmas kinok közepette meghaltak. Nálunk azonban, ahol az alkoholfogyasztást senkisé gátolta, a legkritikábban fordult elő hasonló mérgezés. A kiszámíthatatlan véletlen most egyszerre az áldozatok egész sorával szaporította a metilalkohol halottjainak számát: *négy aradi vasutas már meghalt borzalmas kinok közepette és kettő súlyos állapotban fekszik az aradi kórházban.* A megrendítő szerencsétlenség előzményei és részletei a következők:

A péntekről szombatra virradó éjszaka hirtelen meghalt lakásán *Stoia Pál* vasutas, akinek halálát furcsa körülmények előzték meg. A szerencsétlen ember az éjszaka folyamán lett rosszul és állapota egyre rosszabbodott.

Kajnalban elvesztette mindkét szemére látását, majd néhány óra múlva rettenetes kinok közepette meghalt.

A halál után a család kétségbeesett tagjai értesítették dr. *Pop Teodor* gáji hatósági orvost, aki gyanusnak találta a halálesetet és értesítette az ügyvédséget a történetéről. Az ügyvédség elrendelte a boncolást, amely még szombaton meg is történt és *Stoia Pál* belsőrézeit a bucuresti-i vegyvizsgáló-állomásnak küldötték el. A vasutas esete ezzel lezárult, az ügy aktáit félretették, várva, amíg a boncolás eredményéről értesítés nem érkezik.

A rejtélyes halálesetek titka

Vasárnap délelőtt újabb titokzatos eset történt: beszállították az aradi kórházba egy *Simandan Miklós* nevű vasutast, *akin az orvosok alkoholmérgezést állapítottak meg. Gyomormosást alkalmaztak és mindent elkövettek a szerencsétlen ember megmentésére, ami azonban nem sikerült: Simandan Miklós megvakult, majd borzalmas görcsök közepette még vasárnap kiszendvedett.* Erről a rejtélyes halálesetről is jelentést tettek az aradi ügyvédségen, amely elrendelte a boncolást. Mielőtt még erre sor kerülhetett volna, már a hatóságok tudomására jutott a harmadik eset: a *Strada Trenului 144.* szám alatti lakásán *Almasan Miklós* vasutas szombaton éjszaka rosszul lett és vasárnap már haldoklott. Ez a szerencsétlen ember is megvakult. Mielőtt a tragikus vég bekövetkezett volna, egy rendőrtiszt szállt ki *Almasan* lakására és *sikerült kihallgatnia a vasutast, akinek vallomása fényt derített a rejtélyes halálesetek sorozatára.*

Vallomása után, vasárnap délután öt óra körül Almasan is meghalt, ugyancsak nagy kinok közepette.

De a rendőrségnek ekkor már kezében voltak az összes adatok, amelyeknek alapján kiderítette, miért kellett ennyi embernek meghalnia.

A tragédia az aradi állomáson kezdődött. Néhány nappal ezelőtt *Savu* Vasil és néhány társa szolgálatot teljesített az állomáson, ahol az egyik sínparon ciszterna-vagont találtak. Ebben a vagonban metilalkoholt szállítottak nemrégiben *Resitáról* Németországba, egy ottani vegygyár részére és most utban volt a

vagon visszafelé. *Savu* felfedezte, hogy a vagon aljában néhány liter szesz maradt és elhatározta, hogy üvegeket szerez és a szeszt hazaviszi. *A vasutasnak nem állott szándékában meginni a metilalkoholt, lábfájásban szenvedett és azt hitte, hogy a szesz vízzel keverve, nagyszerű bedörzsölő-szer lesz,* amely elmulasztja a lábfájást. Mielőtt hazavitte volna a szeszt, találkozott *Stoia Pállal* és *Ratiu Györggyel*, mindketten vasutasok, akiknek elmondotta, hogy szeszt talált. *Kérésükre nekik is adott belőle.* Másnap négy kollegája látogatta meg lakásán és ők is tudomást szereztek a leletről. A négy kollega: *Simandan Miklós, Almasan Miklós* aradi és *Pancotan Illés* és *Pantea Ioan* curtici-i vasutasok. Mindegyik kért és kapott egy kis üveggel a talált szeszből, *sőt Simandan nyomban kért is egy kis vizet és vízzel keverve megkóstolta a borzalmas mérget. Savu nem ivott a szeszből, ő sört fogyasztott csak és ez mentette meg életét. A többi havavitte a kapott szeszt, amelyből pálinkát készítettek és azt elfogyasztották.*

Öt-hat liter szeszből — tömegtragédia

Tegnap este kiszállt a kórházba *Vulpe* Constantin ügyész, aki meggyőződést szerezve a történetéről, úgy döntött, hogy az áldozatok holttestét nem kell felboncolni, miután most már kiderült, mi okozta a halált és megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség. Az áldozatok lakásán sikerült megtalálni a szesz egyrészét, amelyet nyomban lefoglaltak. Megállapította a vizsgálat, hogy összesen öt-hat liter szesz maradt a ciszterna alján és ez okozta a tömegtragédiát. Az áldozatok családjai iránt vasutaskörökben nagy részvét nyilvánult meg, a metilalkohol aradi halottjai kivétel nélkül többgyermekes családapák, az egyiket öt árvája siratja. Négy aradi család tehát kenyér nélkül maradt...

Miután az ügyvédség olyan információt kapott, hogy a két curtici-i vasutas, *Pancotan* és *Pantea* másokat is megkínáltak a metilalkoholból készült pálinkával — állítólag 10-12-en ittak belőle — az *Aradi Közlöny* utján hívja fel az illetőket.

Jelentkezzenek haladéktalanul az első orvosnál, hogy megmenthessék életüket,

A legcsekélyebb hanyagságnak életveszélyes következményei lehetnek.

Szinte a csodával határos módon menekült meg egy aradi mozdonyvezető. Amikor *Savu* a szeszt megtalálta, az egyik vonat éppen a pályaudvaron vesztegelt és a vasutas, akinek jóbarátja volt a mozdonyvezető, elmesélte „szerencséjét”. Nyomban fel is ajánlott egy üveggel a mozdonyvezetőnek.

— *Csinálhatsz belőle pálinkát* — mondotta neki.

A mozdonyvezető örömmel fogadta az ajándékot, megtöltött egy kis üveget szesszel és elhelyezte a mozdonyon, azzal az elgondolással, hogy pálinkát vagy likórt készít belőle. Miután még sokáig állt a vonat Aradon, a mozdonyvezető elhelyezte az üveget a mozdonyon, majd leszállt és kollegáival beszélgetett. Amikor visszatért, észrevette, hogy az üveg üres. *Felelősségre vonta a fűtőt, aki mentegőzve mondotta:*

— *Azt hittem, hogy állott víz és kiöntöttem a földre. Az üveget friss vízzel töltöttem meg.*

A vonat indulóban volt, a mozdonyvezető

REGGEL, DÉLBE, ESTE
 IGYUNK
ATLANTICA kávét
 naponta friss pörkölés
ATLANTICA teát
ATLANTICA rummal
 Telefon: 609 sz. 404

A rendőrség most már nyomban megtette az intézkedéseket arranézve, hogy a metilalkohol többi fogyasztól gyors orvosi kezelésben részesüljenek. Mielőtt azonban ez megtörtént volna, már megérkezett az értesítés *Curticiról*:

Pancotan Illés vasutas vasárnap hirtelen rosszul lett, megvakult, majd kinok között kiszendvedett. Hétfőn délelőtt beszállították az aradi kórházba a metilalkohol többi áldozatát: *Pantea János* és *Ratiu György* vasutasokat, akiknél nyomban gyomormosást alkalmaztak

és a metilalkohol-mérgezés ellenszereivel igyekeztek őket megmenteni az életnek. Mindhárman egyelőre orvosi kezelés alatt állanak és a kórház szerint remény van arra, hogy megmentik őket az életnek. Sikerül-e a mérgezés egyik kísérő tünetét, a megvakulást elkerülni, egyelőre még bizonytalan.

már nem rendelkezett annyi idővel, hogy újabb adagot kérjen a szeszből és elkeseredve mondott le az ajándék-pálinkáról. Ma érkezett vissza utjáról és megdöbbenéssel értesült arról, ami távollétében történt. *Még ma meglátogatta lakásán a fűtőt, akinek meleg kézzel köszönetet mondott, hogy megmentette a biztos haláltól.* A véletlen megmentett egy emberi életet...

Vasutaskörökben a tragédia mély részvétet és megdöbbenést keltett. A vizsgálat természetesen tovább folyik, bár a szerencsétlenség minden részletét kiderítették. Felelősség senkit sem terhel.

Megvakítia, mielőtt megölné áldozatait a faszesz

Mi is az a rettenetes mérge, amely oly borzalmas pusztulást okoz? A metilalkohol, magyarul faszesz a nyers faacetből készül, amelyet desztillálnak és borszeszt, lakkokat, illó olajakat gyártanak belőle. *Az emberi szervezetre rettenetes hatása van: először a látóidegeket öli meg, majd borzalmas gyomorgörcsök végeznek a már megvakult áldozattal.* Néhány évvel ezelőtt történt néhány haláleset az országban metilalkohol következtében, a hatóságok felfedezték, hogy lelkiismeretlen emberek rumot állítottak elő belőle. Akkoriban nagy razziaikat folytattak le és analizáltak a likorkészítményeket és pálinkákat, ahol pedig a legkisebb mennyiségű metilalkoholt fedezték fel, könyörtelen büntetéseket alkalmaztak. Azóta nem történtek ilyen esetek. S most pár nap alatt négy embert ölt meg a borzalmas hatású mérge, négy családot tett földönfutóvá pár liter szesz...

CORSO-mozgó mai műsora!

5. negyed 8, negyed 10 órakor!
20.000 év a SING-SINGBEN!
 Minden h. sorló! messze felülmúló szenzációs izgalmas filmkolosszus
Spencer Tracy — **Bette Davis**
Jön: CENTRAL és CORSO!
 Bus Fekete László operettje:
A méltóságos asszony trafikja!
 Nagy Kató — Willy Fritsch
 Adele Sandrock — Hansi Nicze

2 hónapig körülbelül 2 X naponta

...leiert egy tökéletes fogápolást végezhet. Mert Nivea fogpaszta-lágy, könnyen habzó, egészen csodás ízű - ápolja fogait egyuttal kiméli azokat és leheletét tisztává és üdévé teszi. Csak elsőrangú nyersanyagok...

Beiersdorf & Co. S.A.R., Braşov

Lei

92.

LEGUJABB

Nem volt politikai jellege a királygyilkosságnak!

A vizsgálat új szenzációi — Lebrun francia elnök belgrádi utja — Benes tovább tárgyal Párisban —

Genéből jelentik: Az egyik úttent kávéházban felismerték azt az egyént, akit Ousternique néven köröznék. Személyleírása teljesen ráillett Ousternique. Azonnal értesítették a rendőrséget, de az ismeretlennek gyanus volt a feltűnő szaladgálás, hirtelen felugrott, gyors léptekkel eltávozott és állítólag Lausanne irányában elmenekült.

A Le Temps annemasséi jelentése szerint, a marseillei gyilkosság csak látszólag volt politikai jellegű és amint az a vizsgálat eredményei alapján egyre valószínűbb lesz, a felelőtlen kalandorok zsoldjában álló hivatásos bűnözők cselekményéről van szó. Ez irányban a nyomozás még sok meglepetést hozhat.

Mellunból táviratozzák, hogy Chalnyt, Ka lemen büntársát, aki négy nap óta a fontainbleaul erdőben bolygott s aki a fontainbleaul csendőrök kezéből a marseillei merényletet követő napon megszökött, újabb letartóztatták.

Ujabb jelentések szerint Chalny Silvestert akkor fogták el, amikor Mellon kisközség kávéházából kilépett. Amikor a detektívek megszólították, Chalny azonnal megadta magát. A marseillei merénylet büntársát úgy ismerték fel, hogy 60 centimes ára italt fogyasztott és amikor fizetett, a pincérnek két frank 40 centimes borralalót akart adni. Ez gyanus volt, azonnal értesítették a csendőrséget és ennek képviselői igazoltatták, anélkül, hogy

A Consum új nagy kedvezménye tagjai részére

A Consum Kereskedelmi Részvénytársaság, amely eddigi ténykedésével is bizonyosságát adta annak a törekvésnek, hogy tagjainak mindennemű igényét kielégítse és érdekeit a legmesszebbmenően szolgálja, újabb kedvezményekkel lepi meg híveit.

Az a bizalom, amelyet minden ténykedésével kiérdemelt, serkentette a Consumot arra, hogy kiterjessze figyelmét tagjai érdekeinek védelmére ott, ahol a legszükségesebbnek látszik. Az a sok csalódás és veszteség, mely az érdekelteket már eddig érte, érlelte meg azt a gondolatot, hogy a Consum tagjait tovább csalódásoktól megóvja. Ebből az elgondolásból kiindulva, sikerült megállapodást létesíteni a kontinens egyik legnagyobb és legelőkelőbb biztosítási intézetével, a PHÖNIX Élelőbiztosító Társasággal, amely hajlandóan mutatkozott a Consum tagjainak részére egész páratlan kedvezményeket nyújtani. Már napi 2-3 lej befizetés mellett életbiztosítást köthetnek a Consum tagjai, kik külön saját nevükre kiállított egyéni kötvényt kapnak, minden kölcsönösség nélkül. A díjak nem életfogytiglan, hanem csak előre meghatározott időn át fizetendők. Az egyszer befizetett díjak nem vesznek kárba, mert a kötvények 3 év eltelté után tőkésíthetők, visszavásárolhatók és azokra kölcsön vehető fel. Még orvosi vizsgálat sincs. A belépő tagok összeírását maga a Consum vállalta és ezen munkálatait is a Boulevard Regina Maria 13. szám alatti helyiségében végzi el.

Még csak rövid ideje, hogy ez az akció megindult, de máris tömegesen jelentkeznek felelőkre a Consum tagjai, ami csak újabb bizonyítéka annak, hogy ezt a kedvezményt is oly szívesen veszik a tagok, mint amilyen sikere minden kezdeményezésnek volt eddig, amely a Consumtól indult ki,

sejtették volna, hogy a marseillei merénylet egyik megszervezője áll előttük. Chalnyt csak később ismerték fel, mert új felöltőt és sapkát vett magának. A csendőrségen elmondotta, hogy négy nap óta az erdőben bujkált és ugyanennyi idő óta nem evett.

A Havas-iroda lausenei távirata szerint a vizsgálat megállapította, hogy

a marseillei merénylet közlő kettő Münchenből, kettő pedig közvetlenül Budapestről utazott Marseillebe.

A Magyar Távirati Iroda megjegyzése a fenti hírre vonatkozólag a következő:

— A fenti hírt a Magyar Távirati Iroda közölte a magyar államrendőrséggel, hogy az eddigi tudósításokban, vagy a sajtóban a marseille-i merénylettel kapcsolatosan megemlített neveknek utána járt és ennek során kiderült, hogy az említett nevek alatt Budapesten senki sem lakott, senki utlevelet nem kapott, a magyar határt ezeken a neveken senki sem lépte át. A fenti távirati adatok

Két nap múlva ellepi a víz a pécsi bányák éhségstrájkoló munkásait

A Creditanstalt szanálási bizottságának magatartása miatt nem jöhet létre megegyezés — Fabinyi és Keresztes-Fischer miniszterek nyilatkozatai

Budapestről jelentik: Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter Misnay bányafőtanácsost küldte ki vasárnap Pécsre, hogy tárgyaljon a pécsi bányák és a sztrájkoló bányamunkások vezetőivel. Fabinyi miniszter kijelentette, hogy Misnay jelentését délutánra várja tárgyalásai eredményéről. Kijelentette azonban azt is, hogy minden teendő lépésnek az az előfeltétele, hogy a szerencsétlen éhező bányamunkások jöjjenek fel a tárnákból.

A kormány kiküldöttje és az ottani munkások vezetői között délben egy órákor félbeszakadtak a tárgyalások és a bányamunkások éhségstrájkja ügyében a helyzet változatlan. A sztrájkoló bányamunkások négyszáz méternyi mélységben fekvő tárnákban, teljesen le-törve, csoportokban heverve, várják sorsuk jobbrafordulását. A szivattyúk tegnap óta állnak és a víz a tárnákban egyre emelkedik. Két nap múlva már olyan magasra fog állni, hogy mindenkit, aki a tárnákban tartózkodik,

helyességét ellenőrizni mindaddig nem lehet, amíg a pontos neveket a rendőrség meg nem kapja.

Benes külügyminiszter ma délelőtt hosszasan tárgyalt Doumergue miniszterelnökkel, majd pedig távozásakor a következőket mondta:

— Valamennyi időszerű kérdést érintettük a megbeszélések során. Holnap délelőtt tíz órákor Laval külügyminiszterrel fogok tárgyalni.

Benes a külügyminisztériumban is tett rövid látogatást a délelőtt folyamán, ahol a külügyminiszterrel beszélt, majd elhagyta a külügyminisztérium palotáját. Benes távozás után Laval külügyminiszter szintén felkereste a miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott.

Sándor király csütörtöki temetését a belgrádi rádióadó teljes részletességgel fogja közvetíteni és ezt a közvetítést, budapesti jelentés szerint, a magyar rádió is átveszi, hogy hallgatóihoz továbbítsa.

Belgrádi politikai körökben Lebrun francia köztársasági elnök belgrádi utazását arra magyarázzák, hogy Franciaország minden eszközzel iparkodik jóténni azt a rossz benyomást, amelyet a francia rendőrség hiányos övintézkedései Jugoszláviában kellettek. Belgrádban ugyanis elkeseredett a hangulat Franciaország iránt, mert Sándor király magával akarta vinni utjára azt a 40 titkosrendőrt, akik Szófiába is elikésítették, de a francia rendőrség kijelentette, hogy ez teljesen szükségtelen. Meg vannak győződve róla, hogy a király épen maradt volna, ha nem bízzák a francia rendőrségre. Az elkeseredés Franciaország iránt egész Jugoszláviában kiterjedt. Az elnök utazásában a végső eszközt látják ennek a hangulatnak leküzdésére.

Az angol királyt György herceg fogja képviselni a belgrádi temetésen. A királyi herceget a Scotland Yard egyik legkiválóbb rendőrtisztviselőjének vezetésével az angol rendőrség politikai osztályának titkosrendőrei kísérik el. Marina hercegnő, György királyi herceg menyasszonya Angliában marad.

Bécsből jelentik, hogy hír szerint a marseille-i merénylet hatása alatt

bizalmas tárgyalások indultak meg Ausztria és Jugoszlávia között, hogy az osztrák kormány utasítsa ki az ott lévő horvát emigránsokat. Ellenszolgáltatásként Jugoszlávia is hajlandó az ott lévő osztrák nemzeti-szocialista tábort feloszlantni és az osztrák horogkereszteseket Németországba kiutasítani.

Ugy hírlik, hogy már meg is egyezett egymással a két ország kormánya, csak még azt nem tudják, hogy az osztrák emigráltakat milyen úton szállítsák át Németországba, mert sem Olaszországon, sem pedig osztrák területen az átszállítás nem történhet meg.

élel. Délután autobuszokon szállították ki Pécsről a rendőrséget a bányatelepre, hogy az ottani csendőrséget megerősítsék. A tárgyalások semmiféle eredményt nem hoztak: a halálra elszánt munkások kijelentették, hogy nem engednek követeléseikből. Délután beavatkozott a sztrájkba a szociáldemokrata párt országos központja is, amelynek részéről Peyer országgyűlési képviselő érkezett meg Pécsre. Peyer kijelentette, hogy a megegyezést az akadályozza, hogy a Creditanstalt nemzetközi szanálási bizottsága, amelynek hatáskörébe tartozik a Dunagőzhajózási vállalat pécsi bányája, nem hajlandó a munkásság szociális követeléseinek eleget tenni.

Keresztes-Fischer belügyminiszter a sztrájk ügyében kijelentette, hogy közbiztonsági közegeknek eddig nem sikerült a tárnákba jutni, de az a meggyőződése, hogy a hírek kissé túlzottak.

Meghalt Poincaré,

a francia köztársaság egykori elnöke

Szivgyöngeség ölte meg az agg francia politikust. — Raymond Poincaré izgalmas pályafutása

A Havas-ügyöngység jelentő Párisból: Raymond Poincaré, a francia köztársaság egykori elnöke ma éjszaka 3 óra 25 perckor 74 éves korában elhunyt. Tetézi a haláleset tragikumát, hogy a már hetek óta betegeskedő agg politikus az utóbbi napokban már ugyszólván teljesen jól érezte magát. Orvosai még tegnap kijelentették, hogy ha állapotában nem lép fel változás, úgy néhány napon belül elhagyhatja a szobát. Éjféli után az agg államiérfi állapota hirtelen rosszabbra fordult, orvosai már nem tudtak rajta segíteni, szivgyöngü léss lépett fel és hajnali 3.25-kor Raymond Poincaré, Franciaország ujkori történelmének egyik legnagyobbja kiszvedett.

Poincaré Raymond, a francia reváns apostola, 74 éves korában halt meg. Angolszász érdek és francia bosszuvágy: ez volt a világháború legfőbb rugója és ha ennek a bosszuvágnak a szobrát megmintáznák, a szoborcsoport főalakjául kétségkívül Poincarénak kellene lennie. Lényegileg tulajdonképpen Poincaré ugyanolyan volt, mint korának a legtöbb francia politikusa. Külsőleg és szellemileg is. Ez a francia politikustípus: kis, mozgékony emberke, aki számol a valósággal, ravasz és gyűlöli a németeket.

A bosszunemzedék

Tíz esztendő lehetett Poincaré, amikor a vasfegyelmességű porosz ulánusok ezrei keresztül-kasul vágatták Franciaországot és letörték minden ellentállást. Mint hogyha nem is egy évszázadok óta államéletet élő európai kultúregység lett volna Franciaország, hanem valami primitív gyarmati nép, a fiatal német birodalommal szembeni ellentállása mindössze egy makacs és elkeseredett guerilla-háborúvá omlott össze. Poincarénak és az egész tizesztendőös gall generációnak látnia kellett, amikor a gyűlölt „hunok” zeneszó mellett bevonulnak Párisba és a versaillesi kastélyban ülnek meg történelmi életük egyik legnevezetesebb dátumát: a német császárság megalakulását.

A gyászos események minden tankönyvnél és iskolánál mélyebben oltották bele az akkori francia gyermeknemzedék szívébe a gyűlöletből tikkasztóvá lett revansszomját.

— Bosszu Szedánért! — ez a jelszó lett urrá a lelkek felett, ezt hangoztatta a nyolcvanéves aggastyán és az iskolásgyermekek egyaránt. Ennek a bosszunemzedéknek

„de” és nem volt „hátha”, tervszerűen haladt minden a többéves tömeggyilkosság felé. Poincaré életének legdiadalmasabb része a pétervári látogatás volt, amikor az egyszerű ügyvéd a megjelent előkelőségek sorában közvetlenül a mindenható cár oldalán foglalhatott a bankettasztalnál helyet. Nyájasan, biztatólag mosolyogtak egymásra a cár és Poincaré. Az orosz háborususzító hazafiak fölényesen végignézték a polgáriruhás szövetségesen és azt

POINCARÉ †

gondolták: „Mindegy, eszközben nem lehet válogatni”. Poincaré pedig szintén valami ilyesmit gondolt magában. És — mint később kiderült — neki volt igaza.

Ezzel kezdetét vette Franciaországban a kérlelhetetlen és eszesztelhetetlen Poincaré-Clemenceau-rezim és tartott tíz évig. Jaj volt annak, aki a háború alatt engedékenységről

Hölgyek figyelmébe!

Klein Simon kalapgyár fióka elvétel a szemben lévő házba helyezi át (Strada Eminescu 6. sz.)
Nagy őszikalap vásár!

4349

voit a tagja és vált később vezetőjévé Poincaré.

Az egyszerű vidéki ügyvéd 1887-ben lett képviselő és 1893-ban volt első ízben a kormány tagja. A francia diplomácia minden törekvése és célja Szedán óta egyértelmű volt: Németország elszigetelése. A francia diplomáciának szerencséje volt abban, hogy az ő, inkább érzelmi, mint értelmi politikája összehálikozott a német ipar által veszélyeztetett angolszász világszűcs és világhatalmi érdekekkel. Franciaország közvetített Anglia és Oroszország, a két rivális között és rövidesen, 1907-ben, megegyezett a két világhatalom. Ezzel a legnagyobb nehézséget kiküszöbölték, Franciaország vágya teljesült. Németország szigetité vált, amelynek partjait egyre fenyegetőbb hullámok ostromolják.

A Poincaré-éra

1913-ban beteljesedett Poincaré vágya: a köztársaság elnöke lett. És ezzel nyíltan megkezdte régi álmának most valóraváltását. A Barthou-kormány (szimpla eszköz a kezében) három évre meghosszabbította a katonakötelezettséget és újjászervezte a hadsereget. Ezalatt pedig Poincaré teljesen kezébe vette a már eddig is jóformán az ő irányítása alatt levő külpolitika vezetését. Most már nem volt

tett tanuságot. Briandnak távoznia kellett a kormányról, Caillauxot pedig két és fél évi börtönbüntetésre ítélték, mert a békéről mert beszélni. A reváns gondolat lassanként csakugyan gyümölcsöt érlelt. Németország földre tiportan alkudott békéért. De Poincaré még mindig a sedáni képeket látta maga előtt és kérlelhetetlen volt. Jellemző erre, hogy annak ellenére, hogy Németországra csillagászati számokban beszélő jóvátételi terheket róttak, Poincaré mégis nem fogadta el a másodszori elnökkéjelölést, mert a békefeltételeket — túl enyhének találta.

A Ruhr-megszállás

Németország megtagadta a teljesíthetetlenül magas és az idők végtelenére szóló jóvátételeket, mire francia csapatok 1923-ban megszállták a birodalom leggazdagabb iparterületét, a Ruhr-vidéket. Ez a megszállás szintén Poincaré munkájának eredménye volt, aki akkor miniszterelnök volt. Mintha teljességgel a német birodalom megsemmisítésére, utolsó erőinek a kiszípolozására törekedett volna. Még az angolok is megsokalták ezt és nem sok érdeket látva az európai francia hegemoniában, politikájukban irányt változtattak.

A Ruhr-megszállás csődött mondott —

A sarlach

minden szülő réme
-ujra fenyeget

Gondos szülők azonban értik,
hogyan óvják meg főle gyermekeiket.

Ha gyermeke reggel, mielőtt lefelé megy, száját Hyperollal gondosan öblögeti, ha délelőtt és este, lefekvés előtt, kezelt Hyperollal mossa, utána újra alaposan gargarizál, akkor nem kell állandó aggodalomban élnie, hogy vörhenyt kaphat.

HYPEROLLAL köszönhetjük, hogy azzal a nyugodt tudattal élhetünk, hogy hazihatós, FRISS fertőtlenítő szerünk van.

Tegyen egy Hyperol-tablettát egy fél pohár vízbe és egészen friss superoxyd oldata lesz, amely elég erős és hatékony, hogy akár milyen sok bacillust egy szempillantás alatt megöljön.

Ön és gyermekei, öblögessék szájukat minden reggel Hyperollal és vedve lesznek a bacillusokkal és betegségekkel szemben.

Gondoljon arra, hogy egy jó hatékony fertőtlenítő szert sem lehetni, sem pedig mint egy cukorkát, a szájban elolvadni hagyni nem lehet.

FRISS superoxyd

HYPEROL

ből készítve, a legjobb fertőtlenítőszer és nem mérgező

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában
 Kis tubus 10 tablettával 30 lei
 Nagy tubus 20 tablettával 47 lei
 Gedeon Richter készítménye

passzívát mutatott fel és a francia csapatok megkezdtek kivonulásukat Németországból. A francia külpolitika nem járt már olyan sikeres utakon, mint régen. Mindez még nem buktatta volna meg Poincarét, de 1924-ben a frank váratlanul zuhanni kezdett. Ezt a vagyontól féltő francia kispolgárok nem viselhették el, erélyes rendszabályokat követeltek, de amikor azok életbeléptek, akkor meg szintén nem tesszettek. Az 1924. évi választásokon Poincaré megbukott és ezzel tízéves rezsimje is betejződött. Utána Briand engedékenyebb locarno-külpolitikája vette kezdetét, 1926-ban megegyezés kormányelnök lett, de a külpolitikát már Briand tartotta kezében. A 72 esztendőös Poincaré az európai politikában nem sok újat láthatott. A régi francia revánspolitika elaggott lelke halt meg Poincaréval, de ez a már lelkétvesztette, gyűlöletten alapuló irány ugylátszik túléli a megalkotóit és legyőz minden megértést, békeakarást.

Poincaré, a volt francia köztársasági elnök halála ügyében a francia kormány ma rendkívüli minisztertanácsot tartott. Elhatározták, hogy a nagy halottat nemzeti gyászompával fogják eltemetni. A temetés azonban csak a hét végén lesz, mert Lebrun elnök előbb Belgrádba utazik és onnan visszatérve jelen akar lenni Poincaré temetésén is.

Még ma és holnap!
CENTRAL: 5, 7¼ és 9¼ órákor
„Csodabár”
 Dolores del Rio, Al Jolson, Kay Francis, Ricardo Cortez
SELECT: 5, 7¼ és 9¼ órákor
A titokzatos ajtó!
 Izgalmas, lebilincselő bűntügyi film. Főszerepekben Hermann Speelmans, Erika Fiedler, Lily Rodien, Oskar Sima.
Jön: A méltóságos asszony trafikja,
 Vigjáték-szágerl — Főszerepekben Nagy Kató, Willy Fritsch, Ade Sandrock, Hansi Niese.
 Jegyelővét holnaptól CENTRAL és CORSO-ban.

HIREK

Alexandár

Egyszer láttam, de akkor még csak huszon-négy éves volt. Ugy történt az eset, hogy a béke-évek egyik nyarán a délvidéki magyar újságírókat vendégségbe hívták a szerb kollégák. Igen kedélyes találkozó volt ez Belgrádban, hiszen Szarajevóra akkor még senkise gondolt. Megmutattak ott nekünk minden látnivalót. A Kalimegdántól Topcsiderig és az Avalától a konakig. Kaptunk gyueveset és kaptunk nyársra tűzött báránnyokat, na és özön sok cigarettát is kaptunk. Ezeket fogyasztottuk épen a Moszkva-kávéház terraszán, amikor a „Vecser” szerkesztője odasielt hozzánk:

— Nézzék csak, itt jön a trónörökös! — és rámutatott két fiatal katonatisztra. Ő az, amelyik civkért visel; Alexandár herceg!

Kíváncsian fordultunk arrafelé. Fekete bricseszenben, fehér vászonkabátban és fehér sapkával közeledett a leendő uralkodó és legnagyobb meglepetésünkre besétált a népes kávéházba. Néhányan diszkrétan utána mentünk. A monarchia trónörökösének Ferenc Ferdinándnak jéghideg magassága idegződött volt belénk, így hát érthető, mi-csoda élmény volt nekünk, amikor a szerb trón várományosa elővett egy dákot és ott a kávéház közepén nekiállt billiárdozni.

Akkor derengett fel bennünk, mi az, hogy fejedelmi demokrácia. Ahogy hazakerültünk, egyre-másra meg is jelentek a színes megfigyelések arról, mi a különbség népszerűségben, ha egy leendő uralkodó a nép közé megy, vagy ha egy „másik” csak minden szökőévből látogat el a budai várba, esetleg egy dunántúli manőverre. Addig huzogattuk a párhuzamot, míg nem a főispánok ránszóitak:

— Jó, jó, elég lesz már!

Szóval akkor láttam Karagyorgyevics Sándort először és utoljára. Mosolygott, nagyokat slukkereszt a Drina-cigarettából és időnként megtörölte a civkérét. Néha még hangosan kacagott is, ha partnere ziccert hagyott a billiárdasztalon.

Azóta csak fényképeken került elém, s csak a fotográfiákon korosodott számomra komoly uralkodóvá.

De a mosolya és civkere megmaradt és el-kísérte Marseillebe is... (k. b.)

— **IDŐPROGNÓZIS:** Erős, helyenként viharos nyugati, majd északnyugati szél. Utább esők, egyes helyeken esetleg még zivatar, a magasabb hegyeiken később havazás valószínű. Erős hő-süllyedés.

— **Az uralkodó születésnapjának programja.** Bucurestiből jelentik: Kedden, Károly király születésnapján a szokásos ünnepségek a gyász miatt elmaradnak. Elmarad az udvari ebéd is. A kormány tagjai Tedeumon vesznek részt, majd be-írják nevüket a bucuresti-i királyi palotában levő ivre. A vidéken is Tedeum lesz mindenütt.

— **Még e héten kibocsájtják a belföldi kölcsönt.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban elkészültek a belföldi kölcsön kibocsátásának elő-készítésével. A kibocsátás még ezen a héten meg-történik és pénzügyi körökben nagy optimizmus-sal tekintenek az eredmény elé.

— **Paul Boncour Bucurestibe készül.** Bucurestiből jelentik: November elején az országba ér-kezik Paul Boncour volt francia külügyminiszter, aki előreláthatólag előadást is tart Bucurestiben. Itt írjuk meg, hogy politikai körök információja szerint Maximos görög külügyminiszter elhalasz-totta tervezett bucuresti-i látogatását.

— **Megkímélik az adózókat a zaklatásoktól.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium ren-deletet adott ki, amelyben kötelezte a pénzügy-igazgatóságokat, hogy részlettörlesztéseknél az adónyugta hátára vezessék a fennmaradt adótar-tozást. A minisztérium ezzel zaklatásoktól akarja megkímélni az adózókat.

— **Rend és nyugalom van Ovledoban.** Mad-ridből jelentik: Oviedoban hivatalos jelentés szer-int teljes a rend és a nyugalom. A katonai csapa-tok tovább haladnak a hegyvidék felé, ahol a zenélők befészkeltek magukat. Az ország többi részén szintén megszűnt a zavargás és teljes a nyugalom.

Adóbonokat

legelőnyösebb árban

4378

VESZ és ELAD
GOLDSCHNIDT BANK RT.

— **Aradváros Interimár-bizottsági elnöke, Ur-su János dr. vasárnap délelőtt visszaérkezett Bu-curestiből Aradra, ahol — mint ismeretes — a Legfelsőbb Technikai Bizottság ülésein vett részt Sincal Jenő városi mérnökkel egyetemben, ami-kor az aradi villanygyár meghosszabbítandó szer-ződés-tervezetét tárgyalták. Hazaérkezése után Ursu dr. a következőket mondta az Aradi Közlöny munkatársának: — Bucuresti-i utam egyelőre ki-elégítő eredményekkel végződött. A Legfelsőbb Technikai Bizottság teljes részletezéssel foglal-kozott a villanygyárral meghosszabbítandó új szerződés-tervezetünkkel és nagy általánosságban le is tárgyalta. A bizottság döntéséről írásban ka-punk értesítést, amelyet követőleg természetesen sor kerülhet a szerződés további tárgyalásaira is.**

— **GANGSTER-ÜTKÖZET ZAJLOTT LE CERNAUTI UCCÁIN.** Cernautiból jelentik: Az el-múlt éjszaka két gangster-banda vívott véres küzdelmet a Bul. Reg. Ferdinandon. A bandák késekkel és revolverekkel harcoltak és mire a rendőrség a helyszínre érkezett, elmenekültek, három súlyos sebesültet hagyva a csatatéren.

— **Jobb ára lesz az almának?** Bucurestiből je-lentik: A földművelésügyi minisztérium felhívja az ország almatermelőinek figyelmét, hogy válo-gassák ki termésük szebb részét és azt ne adják el. mert hamarosan nagyobb árat kapnak érte.

371 éves összesen négy svéd testvér

Stockholmból jelentik: Jemtland tartomány-ban él négy svéd testvér, akik jgy együttesen kétszázötvenöt évesen jelentenek az elért életkor terén. Az egyik testvér 99, a másik 96, a harmadik 92, a negyedik pedig 84 éves. A négy svéd testvér összeveinek száma tehát 371. Érdekes, hogy a testvérek apja 98, anyjuk pedig 97 éves korában halt meg. Mind a négy testvér jó egész-ségnek örvend, csupán kettő szenved közülük reumában. A legidősebb fivér, Kristen Olsson még ma is fát vág reggelenként, tüzet csinál és ő főzi meg fia és menyé részére a kávé. A „legfiatalabb” fivér, Gustav még ma is úgy fest, mint egy 60 éves férfi.

— **Pescariu János dr. kórházi főorvos gyá-sza.** Érzékeny vesztés érte Pescariu János dr.-t, az aradmegyei kórház belgyógyászati osztá-lyának vezető-főorvosát, Édesanyja, Pescariu Pé-terné többéves szenvedés után Aradon váratlanul elhunyt. Az idős urinót máterati otthonából su-lyos tüdőcsucshuruttal hozták be pár héttel ez-előtt Aradra, ahol a leg gondosabb orvosi ápolás-ban volt része. Ennek ellenére azonban tüdőgyul-ladás lépett fel, amely krónikussá súlyosbodott. A magas láz és a súlyos betegség tulságosan is igénybevette a meggyengült ellenálló képességű szervezetet, amely az orvosi tudomány minden erőfeszítése ellenére sem tudott megbirkózni a megújult krizissel. Pescariu Péterné született Che-beleu Márta asszony hétfőn a reggeli órákban hunyt el, mély gyászba ejtve családját. Ötvenhét éves volt. Temetése a Str. Crisan 10. szám alatti gyászházban kedden délután 3 órakor fog végbe-menni a görögkeleti egyház szertartása szerint. A köztisztelőben álló aradi főorvos és családja iránt őszinte részvét nyilatkozik meg mindenfelől.

I. száraz bükk, cser és gyertyán tűzifát

alkalmi olcsó árban vásárolhat

AUFRICHT - fatelep, Cal. Vict. 1-2. Tel. 69 4194

— **Szerdán tart ülést Aradváros vezetősége.** Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök vasár-nap hazaérkezett Bucurestiből és a városvezetősé-g ülést szerdára hívatta össze. Az ülést dél-előtt 11 órai kezdettel tartják meg.

— **Már Honthy Hanna is...?** Budapestről jelentik: Hangos botrány játszódott le tegnap este a Fővárosi Operettszínház egyik öltöző-jében. Honthy Hanna operettprimadonna vala-mit kifogásolt a szerepéhez szükséges kellékek miatt, majd az előkerült kellékes arcába vágta izgatottságában ezüst kézitáskáját. Würdiger Miksa kellékes ma testi sértés címén feljelen-tést tett a művészno ellen.

SZÖRMÉT elegánsat
Szörmemunkát olcsón

Rosenzweig
szücseszálonban
Str. Eminescu
2. l. em. 2212/13

Összehívták Arad megye nagytanácsát

November hó elsején ül össze Aradon a megyei prefektúra nagy tanácstermében

Groza János dr. megyei prefektus Arad-megye nagytanácsát 1934. november hó 1-ére összehívta. A nagytanács-ülés az aradmegyei prefektúra közgyűlési termében lesz, pontos kezdete délelőtt 10 óra. A nagytanács-ülés tárgysorozatán számos pénzügyi jellegű köz-igazgatási kérdésen kívül a következő nagyobb jelentőségű ügyek szerepelnek:

A megyei prefektus jelentése a megyei közigazgatás ügymenetéről, Bodrugul-Nou község átvétele Timis-Torontál-megyéről Aradmegyébe, az 1934-5. évi megyei költség-vetés jóváhagyása, a timisoarai Pasteur-inté-zet épülete jogi helyzetének tisztázása, a Ca-lea Aurel Vlaicu-n levő kaszárnyák ügye, a Micalaca-Varfurie-i ut mentén terület vásárlá-sa kert céljaira, egy épület megvétele a Banca Victoriától a megyei csendőrség számára.

— **Halálozás.** Az aradi társadalmi és közgaz-dasági életben évtizedeken keresztül nagy meg-becsülést és tiszteletet szerzett aradi polgár: Böhm Géza volt fatermelő, háziulaidonos, az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatóságának tagja vasárnap hajnalban váratlanul meghalt. A 79 éves korában szívizéllődés következtében el-hunyt Böhm Géza néhány év óta véredényelme-szesedésben szenvedett, de testi ereje, egészséges külseje és kedélye egyáltalán nem árulta el, hogy valójában súlyos beteg. Az elhunyt még csak pár évvel ezelőtt vonult vissza az intenzív üzleti te-vékenységtől és azóta csaiadjának szentelte ide-jét. A rokonszenves, előzékeny Böhm Géza szom-baton este is családja körében szórakozott, az-után pihenni tért és éjszaka szivrohamok léptek fel nála, amelyek kioltották életét. Három gyer-meke maradt, akik közül egyik leányát F a r a g ó Rezső, az Általános Takarékpénztár vezérigazga-tója, a másikat pedig Dumitresu vámvézér-felügyelő vette nőül, harmadik gyermeke, Böhm Pál mérnök. Az elhunytat hétfőn délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást a gyengélkedő V á g v ö l g y i Lajos dr. főrabbi helyett Sz á n t a i h-rabbi, nyu-galmazott iskolaigazgató végezte, míg az Aradi Általános Takarékpénztár igazgatósága nevében D o m á n Sándor mondott megható hangon őszinte fájdalomtól áthatott bucsubeszédet.

— **Október 21-én zárul a bucuresti-i ipari ki-állítás.** Bucurestiből jelentik: A nemzeti kiállítás hatalmas sikere miatt elhatározták, hogy október 15-e helyett csak október 21-én zárják be Ter-mészetesen meghosszabbították a vasuti kedvez-mény határidejét is.

Béreczy Ilonka táncitanárnő **P. Avram Iancu 21,** kurzu-sai: F. hó 16-án, kedden d. u. 6 órakor diák-kolon, este 9 órakor estl-ko-ont kezd. F. hó 21-től minden vasárnap d. u. 6-tól és este 9-től vendég-órák. F. hó 21-én, vasár-nap d. u. 3 órai kezdettel gyermek-kurzus kezdődik 6-10 évig. Külön órák: Carioza, stb. Jelentkezés: Str. Goidu 3. l. e. 4378

— **Uj élelmiszer- és zöldségpiac a Piața Mi-hail Viteazul-on.** Részletesen foglalkoztunk azzal a közönség köréből indult akcióval, amelynek cél-ja az volt, hogy a Piața Mihail Viteazul-on is új élelmiszer- és zöldségpiacot létesítsenek a piaci árusok. Aradváros vezetősége az akció érdeké-ben elhatározta, hogy az új zöldségpiac létrehozá-sa érdekében nem szed piaci helypénzt a Piața Mihail Viteazul-on áru-ló árusoktól. Bizonyosra vehető, hogy az új zöldségpiac éppoly fogalmat fog lebonyolítani, mint az eddigiek, amelyek meg-lehetősen távol fekszenek Arad gradiste-telepi és új tisztviselő-telepi részeitől.

— **Áldott állapotban levő nők, úju anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt ada-gokban való használata által is könnyű és hig ürü-lést, ugyszintén rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyászat főképvisezői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan gyógyíthatóan és fájdalom nélkül hatónak találták.**

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

JANKA: Boulevardul Regele Ferdinand.
SZONDI: Str. Consistoriului.
WEISZ: Piața Avram Iancu.

— Enyhült a német—osztrák viszony. Bécsből jelentik: Papen ma délben Berlinbe utazott, hogy Hitlernek jelentést tegyen tárgyalásairól. A tárgyalások az osztrák és német viszony enyhítését célozzák.

— POKOLGÉP ROBBANT KATTOWITZ-BAN. Kattowitzból jelentik: A Klimontovban lakó Kubisch-hazaspár vasárnap ismeretlen feladótól csomagot kapott. Amikor az asszony férje jelenlétében felbontotta, heves robbanás történt, amely az asszonyt azonnal megölte és darabokra tépte. Férje súlyos sérüléseket szenvedett és a robbanás a lakás berendezését teljesen elpusztította. A vizsgálat megállapította, hogy a csomagban pokolgép volt. Azt hiszik, hogy a merénylő bosszu műve. A tettest még nem sikerült elfogni.

— Súlyos szerencsétlenség egy székesegyház építésénél. Kattowitzból jelentik: A székesegyház építésénél súlyos szerencsétlenség történt. Az építkezés vezetősége hétfőn mintegy száz új munkást fogadott fel a hosszabb ideje szünetelő munkálatok folytatására. Amikor 70 munkás felment az állvány második emeletére, az állvány leszakadt és a munkásokat maga alá temette. Az eddigi megállapítások szerint 30 munkás súlyosan megsebesült, akik közül tíznek az állapota reménytelen. Közöttük van az építés vezetője, sőt egy lelkész is. A szerencsétlenség oka az, hogy az állványzat a tartós esőzés következtében megrongálódott.

— Tradicionális botrányok közepette folyt le vasárnap délelőtt a „Funerara” aradi Gyári Alkalmazottak Temetkezési Csoportjának közgyűlése. Az ülésen ezúttal Orezeanu törvényszéki főelnök megbízásából Blaj Simion helyettes munkaiügyi felügyelő elnököt, aki felszólította a jelenlevőket, hogy akinek panasa van, adja elő. Az elnöki bejelentés után fülsiketítő lármá töltötte be a termet s a hangzavarban természetesen egyetlen ép mondatot sem lehetett megérteni. Vádak hangzottak el. „Loptak, csaltak!” kiáltották mindenfelől, anélkül, hogy megnevezték volna: ki lopott, ki csalt és ki volt az, aki lelkiismeretlenül gazdálkodott az egyesület vagyonával. Az elnöki emelvényt rendőrkordon vette körül, nehogy verekedésre kerüljön sor. Blaj Simion elnök a legnagyobb jóakarattal és messzemenő türelmességgel igyekezett úgy levezetni a gyűlést, hogy az eredményre is vezessen, de a megismétlődő kiáltások, a szónokok hangzavara ebben megakadályozták. Közül két órán át tartott a közgyűlés, a szónokokat állandóan lehurrogták és amikor negyed 12 után Pop Miklós városi gondnok jelentette az elnöknek, hogy fél 12 órára a tüzoltókongresszusnak adták ki a termet, Blaj Simion kénytelen volt a közgyűlést berekeszteni, anélkül, hogy a tagok érdemleges határozatot hoztak volna. A rendkívüli közgyűlést a tagoknak az a része, amely ebben a régen bonyolódó és huzódó ügyben végre tiszta helyzetet kíván teremteni, jövő vasárnap folytatni kívánja. Az izgalmas tanácskozás befejezése után a városháza előtti tér még sokáig vitától volt hangos és az izgatott csoportokat végül is a rendőrség oszlatta szét.

— Szerelmi botrány Rovinen. Egyik közismert iparos vasárnap délelőtt váratlanul hazatért és feleségét az egyik segédjével in flagranti érte. Heves közelharc után a segéd a kerítésen keresztül távozott, míg az iparos felesége vérző arccal az ablakon keresztül igyekezett a feldühödött férj elől menekülni. A botránynak a hatóság előtt lesz folytatása.

Nem tudott szerelmes lenni, meghalt

Londonból jelentik: Egy üzletház hatodik emeletéről az uccára vetette magát Lilian Florence Mildred Irvine szép, 27 éves hivatalnoknő, aki nemrég egyik kollegájának menyasszonya lett. Mindig jókedvű volt ez a leány, sokat sportolt és a színjátszáshoz is tehetsége volt. Senki se gondolta róla, hogy öngyilkossági tervei vannak. Halála után íróasztalán levelet találtak, amelyben az állt: „Sohasem tudtam senkibe szerelmes lenni, ezért leszek öngyilkos”.

— Dr. Radó nőorvos hazaérkezett, ismét rendel. Telefon: 359.

— Wizo. A mai, 6 órakor kezdődő előadásunkra sikerült Giszka Jánost előadónak megnyernünk. A nagy érdeklődésre való tekintettel pontos megjelenést kérünk.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes Ferenc József keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

— Mozgalmas élet a pénzpiacon. A nemzetközi valutapiacokon az utóbbi napokban úgy a dollár, mint a font valamivel szilárdabban tendált, a hét vége felé azonban a dollár kisebb mértékben, a font jelentősebb mértékben visszaesett. Zürichben a dollárt 303.75-ös, a fontot 14.95-ös árfolyamon jegyzik. Mindenütt szilárdult a francia frank, amely Zürichben 20.22½-es árfolyamra emelkedett. A különböző kliringegyezmények megkötése után a német kormány mindenütt érelyesen intervenciál a márka árfolyama érdekében és ezzel magyarázható, hogy Zürichben a márka 123.30-ra szilárdult, a lej hivatalosan változatlanul 3.05-ös árfolyamon jegyzik a zürichi tőzsdén. A közép-európai valuták közül a pengő és schilling árfolyama nem változott, a cseh korona fél ponttal 12.79½-re lanyhult Zürichben, a lejbankjegyek árfolyama egy árnyalattal ismét lanyhult, amennyiben a svájci magánforgalmakban 2.15—2.25-ös árfolyamon jegyzik. Bécsben a lejdeviza 4.15—4.18-ra, a lejbankjegyek árfolyama 3.02-re lanyhult. Prágában változatlanul 17.85—18.15-ös árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket. A Banca Nazionale a font árfolyamát 486—496 lejre mérsékelte, a dollár árfolyamát 99—109 lejre emelte, a többi összes árfolyamokat változatlanul hagyta.

Kedélyes az élet a brailai fogházban

Brailából jelentik, hogy néhány nappal ezelőtt három rab, akit a brailai fogházból kísérték az egyik közeli városba, utközben megszökött. A kísérő őrt megkötvéze találták a keresésére indult rendőrök. A börtön igazgatója vizsgálatot indított az ügyben és ennek során kiderült, hogy a szökés inszenzált volt, amennyiben a megszökött rabok megvesztegették az őrt, aki szabadon engedte őket. Azért kötöztette meg magát, hogy tisztázza szerepét az ügyben. Az őrt letartóztatták.

— A fertőtlenítő szer feladata a bacillusokat megölni, megsemmisíteni. Mindenek felett a Hype-rolt kellene előnyben részesíteni, mert hatása felkumulhatatlan. Tegyen egy tablettát egy fél pohár vízbe és azonnal rendkívül erős és hatékony, egészen FRISS szuperoxydot nyer, amely mindentéle bacillust egyetlen pillanat alatt képes megölni.

Privatanleihe

in der Höhe von 1.500.000 sucht ein ernstes solides Provinzunternehmen mit flotter Tag- und Nachtbeschäftigung auf reines Grundbuch nebst anderen Sicherstellungen.

Deckung für die heutigen Zeiten entsprechend vorhanden.

Es kommen nur Interessenten in Frage die Wert auf eine ruhige Geldplacierung legen.

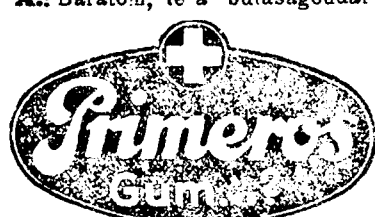
Mitteilungen unter „Kapitalverwertung“ an die Administration erbeten bis zum 18-ten dieses Monates. 4379

Egy nappal később tartja meg Szigeti aradi hangversenyét

Az országos gyász miatt nem csütörtökön, hanem pénteken lesz a hangverseny — Ma, csütörtökön megérkezik Szigeti és kísérelője Nikita de Magaloff —

A csütörtöki hangverseny, mint az utóbbi napokban előrelátható volt, egy napi késést szenved. Sándor jügoszláv király temetése ugyanis csütörtökön lesz és a kormány erre a napra országosan zenetiltalmat rendelt el, ezek szerint a hangverseny, amelyet Arad zenekedvelő közönsége érdeklődéssel vár, pénteken, október 19-én lesz megtartva. Szigeti József és Nikita de Magaloff valószínűleg már a csütörtöki napon megérkeznek és az egy szabad estét pihenéssel töltik el. Az érdeklődés állandóan fokozódik és Sándor Ferenc könyvkereskedésében, ahol elővételi pénztár van felállítva, már csak kevés számú jegy kapható. Az aradi közönség többnyire nem vásárol elővetelben jegyeket, azonban most egészen kivételes a helyzet, mert

Két barát. A.: Barátom, te a butasággal tönkreteszed magad.
B.: De ha félek, borzasztóan félek.
A.: De hiszen ez előre már régen van orvosság, az érzések csökkenésénélkül, teljes biztonsággal megövi.

— Villamos és autobus karambolja Bucures-tiben. Bucures-tiből jelentik: A Mihai Voda-uton ma egy villamos összeütközött egy suto busszal. A gépkocsi a járdára futott fel, két utasa megsebesült.

— Tüzet okozott a felrobbant ciszternavaggon. Ploestiből jelentik: Campinita állomáson ma délután két ciszternavaggon ütközött össze. Az egyik felrobbant és nagyarányú tűz keletkezett, amelynek során egy vasuti munkás megsérült.

— A fehér szarvas halála. Felső-Harzbán — mint Berlinből jelentik — Sieberberg postakerület lakosai egy idő óta egy fehér szarvast észleltek a hegyekben, a mondászerű állatot azonban senki sem tudta megközelíteni. Most egy szakadékból holtan találták meg a ritka állatot. A raita levő sebek arra vallanak, hogy a fehér szarvas egy vetélytársával mérkőzhetett s a harcban alul maradt. Bőrért a muzeum számára készítik ki.

— Repülőgépen vízi sátorfáját a Busch-cirkusz. Berlinből jelentik: A Busch-cirkusz lépést tart a technika vívmányaival: Ezentul nem vonaton és teherautókon fogja járni a világot, hanem repülőgépen. Egész repülőrajt bérelt, külön gépeket az állatok szállítására és másokat, amelyeken a személyzet és az artisták fognak utazni. Valóságos repülőcirkusz lesz, amely ugyszólván órák alatt a legtávolabbi vidékre viheti sátorfáját.

— Dr. Krepil fogorvos értesíti pácienseit, hogy ezentul d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig rendel. Str. Horia 8.

— Böhm Géza ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Klein Miksa 100, Róth Mór 100, Stern Gyula vezérig. 300, Stern Mór 200, Lipkovits Gyula 100, Faragó Rezső vezérig. 1000, Fischer Antal 500, dr. Lövinger Miksa 300, Brandeis Henrik 100, dr. Sugár Jenő 200, Böhm Pál 200, Székely György 200, Klein Sándor 100, Grüner Jakab 100, özv. Kovács Jakabné 150, Adler Andor 200, Kondor László 300, Általános Takp. 1000, Lakatos Aladár 500, Domán Sándor 500, özv. Gross Józsefné 300, Mairovitz M. és Fiai 300, Goldzieher Pál 300, Patria Fatermelő 200, Hegyi Albert 200, Steinfeld—Herschkovits 100, Lupu Schlesinger és Fia 100, Klein B. Vilmos 100, Wiesel Jenő 100, Kornis Ödön 100, Bán Vilmos 100, Karf Dezső 100, dr. Valkó Dezső 100, Dénes Izor 100, Rosenthal Ignác 100, dr. Tauszk Arthur 100, Mahrer Károly 50, Reisz Frigyes 100, Mechtich Sándor 50, Zucker Béla 100, Mandel Péter 100, Aufricht Sándor 100 lej.

SZMUTNY

Őszi újdonságai megérkeztek!
Kabát, Kosztüm
és Ruha-szövetek!

Loggazdagabb választék! Olcsó árak!
Selyemárak dus raktára!
Külön kelengye-osztály!

Str. Metianu 2—4. 4271

URANIA

MA. kedden 3 (mérs.), 5. 7¼, 9¼ órakor
EMILE ZOLA regénye a

NANA

Főszerepben a legragyogóbb színésznő

ANNA STEN

Minden néző résztvesz 10 drb.

szerencsés Goldschmidt sorsjegy
díjtalan kisorsolásán.

Jön: Erős férfi — Gyerge nő

Cserépkályha,afantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségű**olcsó árban**kapható 4.43
kizárólag a**„CERAMICA”**

kályhás cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

EGY IZGALMAS KALAND**és egy kedélyes interjú
KARÁCSONYI ILYVEL,****az aradi színház új primadonájával**

Fehér Kereszt szálló, második emelet 33.
Karácsonyi Ily, az aradi színház vendég-primadonájának szobája. Már éppen kopogtatni akarok az ajtón, amikor bentről a művész nő erélyes hangja hallatszik:

— De kérem, ki maga...?

Pillanatnyi csend, majd valaki válaszol a kérdésre, ami azonban nem hallatszik ki. A válasz után ismét hangosabb beszélgetés:

— Detektív vagyok — mondja egy mély férfi hang.

— Nem tűnt el semmim... nem is értem mit akar... — megint erélyes a művész nő — ha nem mondja meg, ki maga, távozzék!

Az ügy egyre érdekesebb lesz. Az újságíró elindul, hogy egy Aradon rég nem látott primadonát meginterviewoljon és helyébe egy „bűnügyi” szenzációra akad.

Néhány percig még várok, talán az illető az erélyes és határozott felszólításra távozik. De nem. A férfihang tovább beszél és én elérkezettnek látom az időt, hogy kopogjak.

— A szobában illő rendtelenség, podgyászok, ruhák, sálak, kabátok és minden amire egy primadonának szüksége lehet. Ott van a primadonna is, aki így, pongyolában legalább is olyan szép, mint színpadon és ott van a férfi, aki az inkognitójához olyan mereven ragaszkodott. Ez a férfi, egy ismert aradi társaságbeli ur, régi, közismert színház-barát. Amikor meglepetéséből felocsudok, észreveszem, hogy az aradi ur, kezét ajkára téve int, hogy hallgassak. A primadonna felém fordul, már-már a szájára tudul a kérdés: „Ismeri ezt az urat?” — amikor a színház-barát meggondolja magát, illedelmesen összecsapja bokáját, bemutatkozik és elmondja, hogy évek óta szeretett volna megismerkedni a művésznővel, de nem sikerült. Most az ismerkedésnek kissé szokatlan, de ötletes formáját választotta: percekre felsapott államrendőrségi detektívnek. Az érdekes „bűnügyi” előző részleteit Karácsonyi Ilytől tudom meg, aki most már nevetve meséli az izgalmas percekét.

— Ez a rokokoszentes uriember néhány perccel azután lépett a szobámba, — mondja Karácsonyi Ily — amikor egy aradi hölgyismerősöm távozott. Kopogtatás nélkül jött be és vizsgálódva körülnézett, majd megkérdezte, hogy nálam volt-e egy bizonyos hölgy? Én természetesen igennel feleltem és ekkor a legnagyobb meglepetésemre közölte velem, hogy államrendőrségi detektív és a hölgy, aki távozott, egy veszedelmes ékszerlovaj, akit már régen szemmel tartanak. Én bár nem vagyok ijedős, nyomban az ékszeremhez kaptam, azonban semmim sem hiányzott. Kissé gyanús volt, hogy ez az ur ezután a beszélgetés után leült, mint egy régi ismerős. Tovább is kérdéseket tett föl, többek között azt, hogy ismerem-e J. Betegh Bébit? Miután jó barátom, persze igennel feleltem, mire a „detektív” nyomban rávágta, hogy vele sem kell érintkezni, mert ő is benne van az „ügyben”. Most már egyenesen kétségbeejtett a látogató, aki még mindig nem távozott. Határozottan felszólítottam, hagyja el a szobámat, mire még csak arra kért, hogy engedjem megnézni a fogaimat, mert fogorvos és a színházról kiüldték, mert ott úgy tudják, hogy a fogam fáj. — Hála Istennek, a fogam nem fáj, tehát nyilvánvaló volt, hogy az illető, ha nem detektív, de nem is fogorvos. Én meggyőződtem, hogy nem vagyok ijedős és ezért vagy mondja meg kicsoda, vagy pedig cseppet a személyzetért...

Karácsonyi Ily tulajdonképpen még most sem sejtette, hogy ki volt látogatója és nekem jutott a szerep, hogy bemutassam a vendéget. Így derült ki, hogy J. Betegh Bébit azért akarta minden áron belekeverni az „ügybe”, mert tudta, hogy a művész nő barátja, sőt éppen tőle hallotta, hogy

még a délután meg is fogja látogatni a színház új primadonáját.

Miután ilyenformán az első „kaland” simán elintéződött, Karácsonyi Ily, akire az aradi közönség még igen jól emlékszik a két év előtti vendégszereplése óta, elmondja, hogy időközben egy teljes évet pihenésnek szánt. Persze a pihenés nem ment könnyen. Ezalatt Badenben énekelt, Semmeringen a Casino megnyitóján. Énekelt a magyar rádióban. Leszerződött a Király Színházhoz Budapestre, igaz ugyan, hogy erre a szezonra és mint ő mondja, aradi vendégfelleptei és a Király

Színház — Irodalom — Művészet**Viktória****(Az aradi operett-együttes bemutatkozása)**

Valóságos felüdülés volt az utóbbi idők vérszegény operette-együttesei után a mai bemutatkozó-előadás. A színház nem is választgatott volna jobb darabot a bemutatkozásra, mint a Viktória-t, amely módot nyújtott Karácsonyi Ilynek arra, hogy brilliáns színészi tehetségének minden skáláját ragyogtassa, megjelenése, eleganciája, decens, finom játéka, kristályos, szép hangja már az első jelenésekben meglódította Arad közönségét. Végre olyan primadonája van az aradi színtársulatnak, aki megérdemli ezt az elnevezést. Minden jelenetét, minden énekszámát tapsvihar köszöntötte. Az új bonvivánnál már eltértek a vélemények. Sóllyom Győző elegáns jelenség, kedvesen játszik, a Viktória sokhelyen hősteneri partitúrája komoly feladatok elé állította hanganyagát.

Erényi Bóskét, a régi kedvencet a régi szeretettel fogadta a publikum. Ez az izig-vérig színész minden szerepben egyformán jó, táncra és énekre most is meghozta számára a forró sikert. Frits Boriska kedves volt. Felhő Ervinnek több számát meg kellett ismételnie, különösen az egyik duettje Erényi Bóskével aratott nagy sikert. Osztozott a sikerben ifj. Szendrey Mihály, akit szintén a régi szeretettel fogadott a közönség és Mészáros Béla még az öregező nagykövet szerepében is hódított. A többi szereplő osztozott a premier-hangulatu sikerben. Egészen véve az előadás jó volt, sokkal jobb, mint amilyen operette-előadásokat az utóbbi években láthattunk. És a visszahódított színházi közönség nem fuvarkodott a tapsos elismeréssel. (—rosi.)

* A színház műsora. Kedden este fél 9 órakor: Csárdáskirálynő (Kálmán Imre legnépszerűbb operettjének felújítása, teljesen új betanulásban). Szerdán este fél 9 órakor: Az ember tragédiája (teljesen új betanulásban, fényes kiállításban, a szezonban ötödször). Csütörtök este: Az elrendelt országos gyász miatt nincs előadás.

* Péntek este az idény első operettszerepe: a Vadvirág! A Budapesten hatalmas sikert aratott operettújítás, mint az évad első premierje szerepel a színház műsorán és aki figyelemmel kísért a pesti színházak földéneke műsorát, az tisztában van, hogy a „Vadvirág” valóban az a sláger, amit minden színház ünnepi lelkesedéssel, díszszel hoz ki. Felhő rendezésében már csaknem készen áll az operett a pénteki premierre.

Színházbeli szereplése egymást fogják váltani. Most veszem csak észre, hogy Karácsonyi Ily időközben vörös lett, de ez legalább olyan jól áll neki, mint a fekete haj.

— Csak Hunyadi Sándor nem nyugodott bele — mondja nevetve a primadonna — hogy színtelenítettem a hajamat. Ugyanis, amikor Clujon kritikát írt rólam, mindig azt írta, hogy a „kék-hajú művész”. Nem baj, huszöt évig elég volt fekete hajjal járni...

A filmszerződésről beszél, arról, hogy próbafelvételt készítettek róla Pesten és leszerződtek egy filmre, amelyben a férfiszerepet Szücs László játssza.

Most már bucsuzom, mert Karácsonyi Ily készül a premierre, hogy megnyerje maga számára Arad közönségét is. Az aradi színház publikuma minden bizonnyal rövidesen meg fogja szereni ezt az izig-vérig színésznőt, aki az egyszerű kis otthoni ruhában is: primadonna. Őt nem kell bemutatni, hiszen nemcsak Erdélyben, de külföldön is igen jól ismerik nevét. Az idei szezon megosztja Budapest, Arad és a Hunnia-filmgyár között... Az aradi színház büszke lehet primadonájára... Bérczi György.

Sóllyom Győző,

fess, jómegjelenésű férfi, amolyan igazi bonvivant-típus. Őt szereptanulás közben találok. Nagyon készül az előadásra, egy huszáros starttal akarja bevenni a közönség szívét. Mire ezek a sorok napvilágot látnak a bonvivánt debüje megvolt. Csak rá kell nézni, vagy a hangját meghallani, tudjuk, hogy a bemutatkozás csak sikerrel járhat. A legutolsó évben Debrecenben működött, azelőtt többször Clujon, Oradean és mindegyik városban szerették. Nős ember volt, de válik (tehát minden kelleke megvan ahhoz, hogy tejszen.) Azt mondja, hogy a szíve fáj... egyelőre nem akarja elárulni, hogy miért, de fáj. Ahogy szavaiból kivesszük, ha a fájdalom megszűnik, azért mégis elmondja mi volt az ok... Egészen valószínű, hogy a bemutatkozó forró sikere a legjobb injekció lesz a „fájdalom” csillapítására... (—i)

* Kedd este a Csárdáskirálynő: Karácsonyi Ilyvel. Kálmán Imre gyönyörű, felelhetetlenül szép operettjének, a „Csárdáskirálynő”-nek melódiai hangzanak fel kedd este az aradi színházban. A régen nem adott operettszereplés újászületve kerül színre és szinte jóleső megállóhely a jazz-operettek seregében. A címszerepet Karácsonyi Ily alakítja, akinek tegnapi debüjén a közönség a művésznőt mindvégig lelkesen ünnepelte. Fdvint Sóllyom Győző játssza, aki tegnap szintén egy csapásra befutott a közönség szíve szeretetébe. A többi főszerepen: Dálnoky Dudus, Gömörv Emma, Felhő, Kozma, Jávor, Tompa osztoznak.

* Londonban a szerzők maguk adták elő darabjukat. Londonban az idén divat lett, hogy a szerzők „saját rezsisben” mutatják be a darabjukat. Sheriff, „Az ut vége” című nagyszerű háborús darab szerzője, új drámája számára kibérelte a Globe-Theatre-t, Pirandello két új darabját maga rendezi és adja elő a Royalty-Theatre-ben és Ivor Novello is mint igazgató mutatja be a Duke of York-színházban új darabját, „A mayfair-i gyilkos”-t, amelyben, mert színész is, a főszerepet is ő játssza.

* Lehár operettet és hangversenyt vezényel Szegeden. A szegedi színházban megkezdtek a próbákat Lehár Ferenc „Szép a világ” című operettjéből, amely magyar színpadon még nem került színre. A szegedi színházgató meghívására Lehár maga fogja vezényelni az előadást és ezenkívül egy hangversenyt is fog dirigálni, amelyet a szegedi filharmonikusok rendeznek a nagy magyar zeneszerző műveiből.

* Hangjáték Madáchról. Mohácsi Jenő, aki sokat foglalkozott Madách Imre életével és költészetével, „Madách” címmel hangjátékot írt, amelyet legközelebb be fognak mutatni a budapesti rádióban.

Az Aradi Közlöny Budapesten a következő újság-
áruseknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.

A „Carlton” szálloda újságárusánál.

A Keleti pályaudvar főszarnokán levő nagy újságbódóban.

Asszonyok, lányok!

A legújabb párisi módszer szerint 3 hónap alatt az arcotoknál és az arcápoló szerek készítését megtanulhatja PILISINÉ kozmetikában, Bul. Reg. Maria 15. — A legmodernebb gépekkel dolgozik. ☉ Legújabb arcpakkolások.

Használja ki a Parcul Carol-ban levő kiállítás kapcsán nyújtott 50%-os vasuti kedvezményt, valamint azokat a kedvezményeket, melyeket a **GRAND HOTEL LAFAYETTE** a szobaárakból, pensióból és étkezésből nyújt.

SPORT KÖZLÖNY

Megérdemelt győzelmet aratott a Gloria az aradi helyi derbin

— A Crisana legyőzte a bucaresti-i CFR-t, az Universitatea a Chinezult —

A nemzeti bajnokságban vasárnap a román-lengyel mérkőzés miatt mindössze három mérkőzést bonyolítottak le és pedig Aradon a Gloria és AMEFA játszották le a helyi derbyt, a Crisana Bucurestiben, a Chinezul Clujon vendégszerepelt, de pontokat csak az oradeaiak hoztak, a Chinezul Zelenák I. nélkül kikapott az „U”-tól. A három mérkőzés eredményeivel a táblázat a következő:

1. Ripensia	5	3	1	1	17	11	7
2. Crisana	6	3	1	2	16	14	7
3. Romania	3	3	—	—	5	1	6
4. Chinezul	5	3	—	2	17	15	6
5. CFR Bucuresti	5	3	—	2	12	11	6
6. CAO	4	2	1	1	6	5	5
7. Gloria	5	2	1	2	11	12	5
8. Universitatea	5	2	—	3	7	7	4
9. Unirea-Tricolor	5	1	2	2	12	12	4
10. Juventus	4	1	1	2	7	9	3
11. Venus	4	1	—	3	8	11	2
12. AMEFA	5	—	1	4	4	14	1

Beszámolónk a meccsekről:

Gloria—AMEFA 2:0 (0:0). A két csapat találkozását óriási érdeklődés előzte meg és így mintegy 3000 főnyi közönség előtt folyt le a mérkőzés a CAA sporttelepén. Tunea dr. bíró sipjelére a csapatok a következő összetételekben álltak fel: Gloria: Bosnyák—Huszti, Varjassy—Ökrös, Faur, Pecican—Igna, Dobra, Barbu I., Marienut, Mercea. AMEFA: Bugarin—Reinhardt, Csajka—Lingurar, Dvorzsák, Tóth—Tolán, Cucula, Grosz, Szinder, Kovács.

Az AMEFA kezdi a játékot, de a Gloria jobb kondíciója és élénkebb csatárjátéka azonnal érvényre jut és kevés kivétellel uralja az első féldőt. Szünet után eleinte az AMEFA támad, de a Gloria ismét feljön és a 9. p-ben Bugarin Mercea elé vetődik, a labda Marienuthoz kerül, aki az üres kapuba helyezi. A következő percben lezajlik az a csunya jelenet, amely az egyébként szép mérkőzést elrontotta: Csajka faultolja Barbut, Barbu fejberugja a hátvédet, majd a feléjetartó Tóthot egy horogütéssel ártalmatlanná teszi. Barbut a bíró kiállítja és 3 percnyi szünet után a játék folytatódik. A Gloria 10 emberrel is veszélyesebb és a 25. p-ben Marienut—Mercea—Marienut a labda utja, innen Igna kapja és bekanyarodva gólt lő (2:0).

rogtétessel ártalmatlanná teszi. Barbut a bíró kiállítja és 3 percnyi szünet után a játék folytatódik. A Gloria 10 emberrel is veszélyesebb és a 25. p-ben Marienut—Mercea—Marienut a labda utja, innen Igna kapja és bekanyarodva gólt lő (2:0).

A bíró fosztotta meg a román válogatott csapatot a megérdemelt győzelemtől

— Románia—Lengyelország 3:3 (1:1) —

Lembergben jelentik: Tizezer néző előtt mérkőzött Románia válogatott csapata a lengyel válogatottal és noha a mutatott játék alapján a győzelmet megérdemelte volna, Fabris jugoszláv bíró pártoskodása következtében, döntetlennel volt kénytelen beérni. A 12. percben Criza hendsze miatt 11-es, amelyet Martyna értékesít (0:1). A 14. percben Peteát felvágják, a 20. méteres szabadrugást Moravetz Dobaihoz küldi és a Ripensia gólzsákja bombaszerű lövéssel kiegyenlít. A román csapat továbbra is frontban marad, de a bíró nagyon „fogja” őket. Helycsere után Criza helyett Zelenák I. játszik, Deheleán helyett Sfera. A 7. percben Petea Valcov hatalmas bombalövése a kapulétról pattan vissza, de Ciolac otterem és rendeltetési helyére küldi

(2:1). A 16. percben Urbanek jól fut el és nehéz szögéből védhetetlen gólt lő. A 18. percben ujjabb gólt szereznek a lengyelek: Chiroiu állítólagos hendsze miatti 11-est ismét Martyra értékesíti (2:3). Most nagy ostrom indul meg a lengyel kapu ellen, de az egyenlítés csak a 41. percben sikerül, amikor is Dobai lövését a kapus kiüti, de ujjabb lövését már nem tudja tartani.

A román csapat védelmében Albu, de főleg Burdán brilliroztak. A halfsorban Moravetz végig jól játszott, szünet után Zelenák I. is kielégített. A csatársorban Bindea és Kovács, valamint Dobai voltak a legjobbak. A lengyeleknél a védelem a legjobb csapatrészt, a csatársorban Urbanek a legjobb. Fábris bíró minden ítékezésével a román csapatot sújtotta.

Az SGA őrzi élpozícióját a kerületi elsőosztályu bajnokságban

— Meglepetésmentes bajnoki forduló —

Az aradkerületi első osztályu bajnokságban vasárnap teljes forduló játszottak a csapatok és a meccsek különösebb meglepetést nem hoztak. Az SGA, Transylvania és Olimpia-PTT biztosan győzték le ellenfeleiket, a Soimi-CFR R. A. csak küzdelem után nyert a Juventus ellen, a Hakoah és Tricolor pedig megelégték a pontokat. A bajnokság állása a hatodik forduló után a következő:

1. SGA	5	5	—	—	27	3	10
2. Transylvania	5	4	—	1	15	7	8
3. Olimpia-PTT	6	3	1	2	18	14	7
4. Unirea	6	3	1	2	13	15	7
5. Intelegerea	5	3	—	2	10	9	6
6. Soimi-CFR R. A.	6	3	—	3	13	12	6
7. Hakoah	4	1	2	1	8	7	4
8. Tricolor	6	1	2	3	4	9	4
9. Juventus	5	—	—	5	4	17	—
10. Alimentatie	4	—	—	4	4	23	—

A mérkőzésekről az alanti beszámoló adjuk:

SGA—Unirea 6:0 (4:0). A tornászok győzeime pillanatig sem volt kétséges, az Unirea csak a második féldőben, egyes periódusaiban volt ellenfél. Fritz (3) és Metz (3) lötték a győztes csapat góljait, amelyben a góllövő-körön kívül Nagy és Löwenberg is jók voltak, míg az Unireában Kitzinger, Nedabilek, Tausch érdemelnek díszretet. Bíró: Vostinár.

Hakoah—Tricolor 0:0 A két csapat

küzdeleme nivótlan játékok között, a gólképtelen csapatok nem is érdemelték gólt. Mindkét helyen a védelmek elégitettek ki, így a Hakoahban Popovics, Albert, Krauser és Szécsi, a Tricolorban Kuplucsek, Szilágyi, Schmidt és Szerb érdemelnek említést. Furbacher jól bírószkodott.

Olimpia-PTT—Intelegerea 3:0 (2:0). Az Olimpia végig határozottabb volt és megérdemelten győzte le az ezuttal gyengébb Intelegercát. Budai, Bermoser és Rohan dr. lötték a győztes csapat góljait és a csapatban Bugár, Egedi, Budai, Lepis és Rohan dr. voltak jók, az Intelegereában Vajdovics, Lupu és Farkas tűntek ki. Bíró: Goicea Jonel.

Transylvania—Alimentatie 6:1 (1:1). Az Alimentatie eleinte jól tartotta magát, de végül is a Transylvania hengerelt. Illin (2), Wagner (2), Mihajlovits és Steinbrecher lötték a győztes gólokat, az Alimentatie-ét Jung I. szerezte. Illin, Nemzőczky, Mihajlovits és Wagner, illetve az Alimentatieben a közvetlen védelem a legjobb. Bíró: Sfaicu.

Soimi-CFR R. A.—Juventus 2:1 (1:0). Nivótlan játék után, a Soimi-CFR R. A. győzött, bár szünet után a Juventus fölényben volt. A győztes csapat góljait Ilici és Dondea szereztek, míg a Juventusét Kozsnyica. A Soimiban Julan, Joanovici és Cheta, a Juventusban Farkas és Kozsnyica a legjobbak. Bíró: Kalmár.

A Kulturpalotában

1934. október hó 19-én,
pénteken este 9 órakor

Szigeti József hangversenye Nikita de Magaloff

zongora kíséretével.

(Uj műsorral.)

Jegyek: 4293

Sándor könyvkereskedésben.

Suiyos vereséget szenvedett a CAA Petrosaniban

CA Jiul—CAA 8:1 (5:1)

Az aradi atléták csapata vasárnap Petrosaniban meccselt a Jiul ellen, amely a nemzeti bajnokság B) csoportjában a második kategória vezetőcsapata. Az aradi együttes nagyarányú vereséget szenvedett, amelyet igen nagy részben a részrehajlóan bírószkodó Ucenic lugoji bírónak is köszönhetnek. A győztes csapat gólljait, amelyek között kettő ofszájdból és egy pedig indokolatlan 11-esből esett, Bulik (4), Vijdea (2), Golgócz és Cosma szerezték, míg a CAA egyetlen gólja Pataki néhez fűződik.

O Második liga eredmények. CAT—UDR 3:1 (2:1). Vulturi-Textila—Rovine Grivita 2:1 (0:0). Olimpia—CFR—CFR (Cluj) 3:2 (1:0). Mures—Sticla 2:0 (0:0). Staruinta (Oradea)—CA Cluj 1:0 (1:0). Unirea—Soimi 5:0 (2:0). CFR Simeria—CS Sibiu 4:1 (2:0). Dacia Unirea—Jahn 3:0 (2:0). Textila—Stadiul Bacauan 3:0 (2:0). Cheramica—CFR Oradea 1:1 (0:0). Phoenix—Tricolor 2:0 (2:0). Sportul Studentesc—Makkabi 2:0 (1:0). Tricolor Ploesti—ACFR 2:0 (2:0). DVA—Unirea—CFR 3:2 (1:1). Brasovia—Victoria Constanta 2:1 (0:1). Franco Romana—Sporting Club 5:2 (5:1).

O Másodosztályú bajnokság. A) csoport: Crisana—Astra 4:0 (3:0). CAR—Concordia 1:1 (1:0). Lira—Patria az utóbbi megemlézése miatt elmaradt. — B) csoport: Titanus—Virtutea 3:2 (2:0). Slavia—Fortuna 1:1 (0:1).

O Ifjúsági bajnokság. A) csoport: CAA—Fortuna 8:1 (3:1). Soimi—CFR—Olimpia—PTT 3:1 (2:1). Intelegerea—Astra 2:1 (0:1). Gloria—Unirea 5:0 (2:0). — B) csoport: SGA—Titanus 5:1 (1:1). Hakoah—Juventus 5:0 (1:0). AMEFA—Tricolor 5:4 (1:4).

O Szövetségi díj. CAA—Juventus 4:2 (1:1). SGA—Olimpia—PTT 1:1 (1:1). AMEFA—Intelegerea 4:1 (3:0), a Tricolor—Transylvania, valamint a Soimi—CFR—Banatul mérkőzések az előlallók megemlézése miatt elmaradtak.

O A Rovinei Atletikai Klub vasárnap este a Polgári Körben nagyszabású súlyemelő versenyt rendezett. A versenyen dr. Pécsi Zoltán, többszörös országos bajnok vezetésével az aradi Gloria versenyzői résztvettek és jó eredményeket értek el. Részletes eredmények a következők: Pehelysúly: 1. Schultz, Gloria 218 kg. Könnyűsúly: 1. Bittó, Gloria 214 kg. 2. Vincellér, CAR 200 kg. Középsúly: 1. Almássy, Gloria 221.5 kg. 2. Kocsik, CAR 208.5 kg. 3. VinceHér II., CAR 207.5 kg. Középsúly: 1. Angyal, CAR 252.5 kg. Nehézsúly: 1. dr. Pécsi, Gloria 279 kg. 2. Szilágyi, Gloria 224.5 kg. A versenyeredmények közül kitűnik dr. Pécsi Zoltán, Gloria eredménye, aki a nyomásban 91.5 kg. míg a szakításban 81 kg.-al tulszárnyalta az eddigi országos rekordot. Angyal István, CAR a lökésben 104.5 kg.-al szintén tulszárnyalta az országos rekordot. Szenzációs Schultz Géza, Gloria eredménye, aki 59 kg.-os testsúlyával 86.5 kg.-ot lökött, amely szintén jobb az országos rekordnál. A súlyemelő verseny után néhány bemutató birkózás volt a CAR és Gloria versenyzői között. A jól sikerült sportestén boxbemutató volt az aradi Simon közreműködésével.

A Hungária pontot veszített a magyar profiligában

Budapestről jelentik: A magyar profilig vasárnapi fordulójára egyetlen meglepetést hozott: A Hungária pontot veszített a Budai „11” ellen. A Ferencváros és Újpest, de különösképpen a Boeskaai biztosan nyerték meccseiket, a Szeged csak küzdelem után nyert a Somogy ellen, a Kispest és Phöbus osztoztak a pontokon. Az eredmények a következők:

Ferencváros—III. ker. FC 3:1 (2:0). Újpest—Soroksár 3:0 (2:0). Hungária—Budai „11” 1:1 (0:1). Szeged FC—Somogy 2:1 (0:0). Boeskaai—Attila 8:0 (3:0). Kispest—Phöbus 3:3 (3:2).

O Bravuro győzelmet aratott a bécsi Rapid. A bécsi vasárnapi profibajnokságért folyó mérkőzések során a Rapid hihetetlen bravúrral győzött a Wacker ellen. A Wacker ugyanis 1:5 arányban vezetett és a Rapid végül is 7:5 arányban nyerte a mérkőzést.

Nagy ünnepek keretében ülték meg az aradi önkéntes tűzoltók százéves jubileumát

Bankett az Iparos Otthonban, diszközgyűlés a városházán — Emlékezés a marseillei tragédia áldozataira — A vándordíjverseny nyertesei —

Ünnepi hangulat költözött vasárnap Arad ucáira. Diszgyenruhába öltözött tűzoltók feszítettek az októberi napsütésben, fuvós zenekarok ütemes indulóját verték vissza a házak falai, bankett is volt és ünnepi beszédek hangzottak el: mintaszerű előkészítés és szakszerű rendezés után a siker legszebb jegyében folyt le

az aradi önkéntes tűzoltók százéves jubileumi ünnepe.

amely szombat estétől vasárnap estig tartott. Nemcsak Arad megye, de Erdély és Bánát tűzoltótestületei szóban és írásban adtak kifejezést szerencsekívánataiknak az aradi egyesület fennállásának száz esztendő jubileuma alkalmából. Erdély minden részéről érkeztek üdvözlő táviratok. Az érkezett vendégeket disz-szakaszok fogadták és üdvözölték. *Százötven tiszt és közel ötszáz főnyi legénység jelent meg a jubilaris ünnepségen.*

Szombaton este az Iparos Otthon nagytermében 100 terítékes társasvacsora keretében bajtársi összejövetelt tartottak. Az üdvözlő beszédet dr. Cotioiu Romulus tűzoltószövetségi alelnök mondotta és ebben mindenekelőtt a jubiláló egyesületet ünnepelte, majd pedig megemlékezett arról a nagy veszteségről, amely az elmúlt hét keddjén Sándor király és Barthou francia külügyminiszter elhunytával Románia két szövetségeseit érte. *A gyász jeléül az egybegyűltek felállással adóztak az elköltözött emlékének, a nadlac-i tűzoltózenekar pedig gyászindulót intonált.* Cotioiu Romulus dr. beszéde után számos felköszöntő hangzott el, a nadlac-i tűzoltózenekar pedig szebbnél-szebb nótákat játszott.

Szombaton este 6 órakor, a diszvacsorát megelőzőleg, a tűzoltószövetség választmányi gyűlést tartott dr. Cotioiu Romulus elnöke alatt. Az ülésen Zaráy Jenő, az aradi önkéntes tűzoltók parancsnoka a megye tűzrendészeti helyzetét ismertette, majd Oanea Aurel, az ineuai járás tűzrendészeti felügyelője a közeli napokban megjelenő tűzrendészeti könyvének érdekes részleteit ismertette.

Vasárnap reggel az összes tűzoltók a tűzoltólaktanyában gyülekeztek, majd pedig Zaráy Jenő tűzrendészeti felügyelő vezénylete alatt a régi, tépelt zászló előtt a királyhimnusz hangjai mellett tisztelegtek. A felvonult tűzoltókat dr. Laza Romulus siriai parancsnok üdvözölte. Ugy a tűzoltólaktanyában rendezett ünnepélyen, mint a görög keleti katedrálisban és a római katolikus templomban tartott Te Deum-on számos előkelőség jelent meg. Az istentisztelet után a tűzoltók újból a laktanyába vonultak, ahol a vándordíj versenyt benyújtották le nagyszámu nézőközönség jelenlétében.

A versenyben nyolc megyei testület vett részt. **Első lett a chisineu-cris-i, második a siriai, harmadik a glogovai önkéntes tűzoltócsapat, míg a schöndorfiak és ineuaiak oklevelet nyertek.**

Verseny után a tűzoltók oszlopokba fejlődtek és élükön a rendőrségi zenekarral felvonultak a megyeház elé, ahol hangversenyt adtak a prefektus tiszteletére. Innen vonultak a városházára, amelynek nagytermében folyt le a diszközgyűlés.

A zsufolásig megtelt teremben az egybegyűlteket dr. Nedelcu Miklós tűzoltószövetségi elnök üdvözölte és beszédében visszapillantott a jubilaris testület száz éves múltjára. Popa Constantin tanácsnok a város, Pauk Frigyes a bányásági tűzoltószövetség nevében köszöntötte a jubilarisokat, míg Turic Caius lelkész Comsa Gergely dr. püspök

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokból.

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

üdvözlését tolmácsolta. Záró beszéd után a tűzoltók zeneszóval vonultak az Iparos Otthonba, amelynek nagytermében 350 terítékes bankettet rendeztek. Dr. Nedelcu Miklós a királyra mondott köszöntőt. Az egybegyűltek elhatározták, hogy

a jubileum alkalmából hódoló táviratot intéznek az uralkodóhoz.

Ezután dr. Cotioiu Romulus mondott beszédet, majd pedig Turic lelkész a tűzoltóság nemes hivatásáról beszélt. Dr. Laza Romulus az arad megyei tűzoltóság lelkét: Zaráy Jenőt köszöntötte, aki egymaga rendezte az ünnepséget és, akit perceként át ünnepeltek a megjelentek.

Délután folyt le a szövetségi közgyűlés, amelyen előterjesztést tettek a prefektusnak az új tűzrendészeti felügyelők kinevezésére. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Chera Floriant vármegyei tiszteletbeli felügyelőnek, Ghiba Mihály pancotai parancsnokot a siriai járás, dr. Muscan Györgyöt a chisineu-cris-i járás, Lamberth Miklóst az arad-nou-i járás tűzrendészeti felügyelői tisztjére terjesztette elő.

A közgyűlés után Császár István járási felügyelő vezetésével az önkéntes és textilgyári, Chera Florian és Brandas György vezénylete alatt a városi tűzoltók igen ügyes támadási és életmentési gyakorlatokat mutattak be. Dr. Laza Romulus alelnök végül az összes önkéntes tűzoltókat ezüstéremmel dekorálta.

Mint már megemlítettük, a százéves jubileumi ünnepélyen számos vidéki egyesület képviseltette magát. A bánati tűzoltó szövetség részéről Pauk Frigyes szövetségi felügyelő és Rus Adám timisomegyei felügyelő jelentek meg, a timisomegyei tűzoltóság részéről Blum Mór parancsnok és Jakabffy Zoltán alparancsnok, felvonultak az Astra-gyári tűzoltók Haller Imre, a textilgyári tűzoltók Weitzen Mór vezetésével, a sannicolau-mare-i tűzoltók Fischl parancsnok vezetésével, valamint a lupeni-i tűzoltók, a lugojiak, a salontai városi tűzoltók Borás Lajos parancsnok vezetésével, a nadlaciak dr. Caba és Pernecky parancsnokokkal az élén, a pecicai tűzoltók Stoipu János vezetésével, az arad-gaiaik Polyák András parancsnok vezetésével, a chisineu-cris-iek dr. Muscan parancsnok vezetésével, a glogovaiak Vormittag, az arad-nou-iak Schork Ernő, a sannicolau-mic-iek Prohászka János és Leitinger István, a sanguliaci Löffler János, a zadarlac-iak, a schöndorfiak Weber Antal, a gutenbrunnai Ginter Hugó, a radnaiak Dubastian János és Fekete Tamás járási felügyelő vezetésével, a lipovaiak, a neudorfiak, a savarsiniak, a ghiorociak Scortar parancsnok vezetésével, a siriaiak dr. Laza Romulus, a pancotaiak Ghiba Mihály, a pancotai butorgyár tűzoltói Gerő Jenő, az ineuaiak Nagy Pál és Fűzy Jenő, a satul-nou-iak Dargaci Miklós, a sí-anaiak Wiesenmaier Károly, a sebesi tűzoltók, valamint a zimandul-nou-iak Kriszt Mihály vezetésével.

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző. hivatásos FORDÍTÓ. fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad. Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Döntés külkereskedelmünk új rendszeréről

A kormány a teljes árucserét vezeti be — Jelentékenyen megkönnyítik az áruk behozatalát — Együtt bonyolítják le a ki- és bevétel devizaforgalmát

Bucurestiből jelentik, hogy a kereskedelmi miniszteriumban elkészült a tervezete az új behozatali és kiviteli szabályzatnak, amelynek alapján a legrövidebb időn belül teljesen új alapokra helyezik Románia külkereskedelmét. Tudvalevőleg Manolescu-Strunga új kereskedelmi miniszter az import-export lebonyolításánál nemcsak az ipar és kereskedelem, hanem az állam és a Nemzeti Bank érdekeit is szemelött kívánja tartani. Ugyanis ha a kormány teljesen szabaddá tenné a készáruk behozatalát, akkor erősen visszaesne a belföldi gyárak forgalma s emiatt megint nőne a munkanélküliség, emellett pedig rengeteg külföldi devizára volna szükség, hogy az importcikkéket át kifizethessék, már pedig a Nemzeti Banknak ezidőszent nagyon kevés devizája van és azt elsősorban a külföldi adósságok kölcsönkötvényeinek beváltására kell fordítania. A Gyáriparosok Országos Szövetsége a gyárak számára szükséges külföldi nyersanyag behozatalát akarja emelni, de a Banca Nationalának erre a célra nincs elég külföldi devizája s ezért a gyárak, valamint a gabonaelexport-szindikátus a teljes árucsererendszer bevezetését kívánják, másszóval amnyi árut és nyersanyagot hozzunk be a külföldről, mint amennyit mi oda kiviszünk.

Visszaadás a devizákkal

A ki- és bevétel problémájának megoldását rendkívül nehéznek tartják, az államok közötti fizetési szabályok és a valuták árfolyamhullámzása. Tudvalevőleg a lej és a többi valuta hivatalos és magánárfolyama között már hosszabb idő óta lényeges az eltérés. Az 1932. május 18-án életbelépett devizatorvény szerint a mi exportőrjeink is hivatalos áron kötelesek a Nemzeti Banknak beszolgáltatni a Romániából külföldre szállított árucikkéért kapott devizákat, amelyeket pedig tilos uton, az úgynevezett „feketetőzsdén” 20—30 százalékkal magasabb áron bírnák eladni. Ezt a törvénybeiktató cselekedetet a hatóságok egyre szigorúbban üldözik és ez is hozzájárult ahhoz, hogy az utóbbi hónapokban a kivitel csaknem teljesen megállt. De főleg azért szűntel az export, mert az előbbi kereskedelmi miniszter által bevezetett ki- és bevételi rezsim múlt hó 20-án megszűnt és a bucaresti-i legfelsőbb bizottság által kiállított kontingens behozatali engedélyek érvényét csak e hó 10-ig hosszabbították meg. Mivel az ország külkereskedelme a bizonytalanság következtében csaknem teljesen megbénult, ezért Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter a legsürgősebben kívánja bevezetni az új rendszert, amellyel hosszú időre lehetővé szeretné tenni a belföldi gyáripar és kereskedelem működésének zavartalanosságát.

Meglepő döntés

Ilyen előzmények után az egész ország ipara, kereskedelme és pénzügyi élete a legnagyobb várakozással tekint ennek az óriási fontosságú kérdésnek megoldása elé. Mint ismeretes, hivatalos helyről a napokban azt közölték, hogy e hó 15-ig feltétlenül dönt a kormány gazdasági bizottsága az új ki- és bevételi rendszerről és a deviza-kérdésről. A fővárosból érkezett jelentés szerint a kereskedelmi miniszteriumban már szombaton elkészítették az új rendszer tervezetét, amelyet azonban a kormány közgazdasági bizottságának kell letárgyalni és csak azután léphet életbe. E pillanatban tehát még nem állapítható meg, hogy a legfőbb gazdasági bizottság magáéva teszi-e a kereskedelmi miniszterium tervezetét, amelyet összetömörítve alább ismertetünk:

Az a terv alapelve az, hogy a ki- és bevétel egyszerre bonyolítandó le s így az árucse-

re-rendszert akarja bevezetni. Ezután tehát a külföldi nyersanyagot importáló gyáros csak úgy hozhatja be a gyárban felhasználandó nyersanyagot, ha talál olyan romániai kiviteli céget, amely ugyanolyan értékű árucikket akar a külföldre kivinni. Egyébként a miniszteriumi tervezet az alábbi négy főpontot tartalmazza a ki- és bevétel deviza-elszámolásáról:

1. A behozatali cégnek a vámdeklarációval együtt valuta-bevallást is kell készítenie és a deviza-kereskedelemre felhatalmazott valamelyik pénzintézetnek garantálnia kell, hogy az áru kivitelből származó devizát az exportőr beszolgáltatja a Nemzeti Bankba, vagy a Nemzeti Bank által meghatalmazott más pénzintézetnek. Az arra illetékes hivatali szervek pontosan ellenőrzik azt, hogy a vámbevallásban kimutatott árucikk ára és a valuta-deklaráció adatai megfelelnek-e a tényleges helyzetnek. Az összes okmányokat a Nemzeti Bank, illetve a meghatalmazott pénzintézetek a devizaforgalmi szabályoknak megfelelően ellenőrzik.

2. A külföldről bejövő összes devizákat a Banca Nationala, illetve a felhatalmazott más pénzintézetek inkasszálják, tehát a devizákat a romániai exportőr nem kapja kézhez, hanem azt zárolt folyószámlára vezetik.

3. A harmadik szakasz a behozatali cég kötelezettségéről szól. Eszerint az importőr a külföldről behozandó árut nem a saját címére, hanem valamely autorizált bank, esetleg egy romániai exportőr címére küldeti és kéri, hogy a behozott árucikk értékének megfelelő devizát magánárfolyamon bocsássák rendelkezésére, hogy a magánárfolyam megállapítása miképpen fog történni, arról egyelőre nem szól a tervezet).

Teljesen új a tervezetnek az a része is, amely a tőlünk külföldre szállítandó árucikkéért bejövő devizának a Nemzeti Bankba való beszolgáltatását szabályozza. Eszerint a nyersanyag behozatala alkalmával felhasznált devizának husz százalékát a félgyártmánynál a deviza 30 százalékát, az elsősorú szükségleti cikk behozatalánál a deviza 50 százalékát, a teljesen nélkülözhető, azaz luxus árucikkéknél pedig a deviza 70 százalékát kell leadni a Nemzeti Bank számára.

A fenti új rendszer gyakorlati keresztülviteléről még nincs döntés, amikor ez a tudósítás készült, még nem volt megállapítható az, hogy már holnap életbelép-e az új rendszer.

= Az erdélyi petroleumkutatásokra 30 millió ad az állam. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium királyi rendelet útján folyósította a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumnak a 30 millió lejes rendkívüli hitelt, amely az erdélyi petroleumkutatások költségeinek fedezésére szolgál. A 30 millió lejes hitelt a kereskedelmi és iparügyi minisztérium az exportprémium-alapból fogja visszafizetni.

= Csehszlovákia több sertést vásárol Jugoszláviában, mint nálunk. Bucurestiből jelentik: A kisantant béigrádi gazdasági tárgyalásai alkalmával a cseh szakmigyárosok előterjesztették, hogy a jugoszláviai sertés bevételét Csehországba a cseh kormány szabadítsa fel a kontingentálási korlátozás alól. A kívánságot már teljesítették is és a kormány megengedte, hogy Jugoszláviából Csehországba az eddiginél sokkal több sertést szállíthassanak, ezzel szemben a romániai sertés-kontingenst a kormány nem emelte fel.

= Felhívás az aradi kereskedőkhöz. E hó 26—28-án lesz Aradon a polgármesterek kongresszusa, amelyre az ország minden városának polgármestere hivatalos. Arad kereskedelme használja fel ezt az alkalmat arra, hogy Románia minden részéből ideseregülő vendégeknek mutassa meg: mennyire fejlett színvonalon áll s árban és minőségben egyaránt milyen kiváló tud nyújtani. Ez a kongresszus nagyszerű alkalom lesz erre, mert nemcsak néhány, egy-két vidékről idejött vendég fog városunkban tartózkodni, hanem hazánk minden egyes városának vezető személyiségei, akik visszatérve otthonukba, hírt adhatnak majd Arad kereskedelmi fejlettségéről. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara azzal a kéréssel fordul városunk kereskedőihez, hogy a kongresszus alkalmából a szokottnál is különösebb gondtal és izléssel összeállított kirakataikban hívják fel a városunkban időző idegenek figyelmét boltjaikra és jutányos árakkal, szolid kiszolgálással bizonyítsák be, hogy az aradi üzletekben jól és olcsón lehet vásárolni.

= Volt miniszterek német cégekkel részvénytársaságot alapítottak Bucurestiben az olajos magvak kivitelére. Mint ismeretes, Romániából jelentékeny mennyiségű olajos magvakat, különösen napraforgót szállítanak a külföldre, de ebben a szezonban ez az export is lecsökkent. Bucurestiből most azt jelentik, ott három millió lej alaptőkével részvénytársaság alakult az olajosmagvak termelésének és kivitelének előmozdítására. A részvénytársaság alapítói németországi cégekkel kötöttek megállapodást a romániai olajosmagvak értékesítésére és ezért az új vállalat igazgatóságában a németországi cégek megbízottjai is szerepelnek. Az új részvénytársaság igazgatósága a következő általánosan ismert politikusokból áll: Constantin Garofid, C. Argetoianu, G. Cipaianu, Ocavian Goga és Pan Halipa volt miniszterek, továbbá dr. Ernest Enc, Valeriu Bulgaru professzor, dr. D. Tatusescu, Barbu Dimitrescu professzor, C. Basarab-Brancoveanu és Fritz Connert. A németországi érdekeltek részéről részt vesznek az igazgatóságban: W. von Flüge, dr. M. Hahn, Curt Herb és Heinrich Willemssen. A részvénytársaság Soia S. A. R. pen-tru Cultura si Exportul Semintelor Olegioase cég alatt alakult meg. A 3 millió lejes részvénytőkéből C. Garofid 500.000, G. Cipaianu, C. Argetoianu, Octavian Goga és Ernest Enc egyenként 300.000, C. Basarab-Brancoveanu 500.000, dr. I. Tatusescu és Barbu Dimitrescu egyenként 200.000, Pan Halipa 100 ezer, Fritz Connert és Valeriu Bulgaru egyenként 150 ezer lejt jegyeztek le.

Az Aradi Általános Takarékpénztár R. T. igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti, hogy az intézet érdeműs igazgatósági tagja

Böhm Géza úr

f. évi október 14-én, a hajnali órákban elhunyt.

Szeplőtlen egyénisége, az intézet érdekei körül végzett buzgó és értékes munkássága minden időkből maradandóvá teszik körünkben emlékét.

Béke poraira!

Bronzfémek, bronzrudak, forrasztó-anyagok, original amerikai Syracuse-árak kaphatók: Kálmán A. R. T.-nál, Arad

A pénzügyminiszter rendelete szerint az új házak statisztikai illetéke változatlan marad

Az aradi pénzügyigazgatóság tegnap kapta meg azt a néhány nappal ezelőtt kelt pénzügyminiszteri rendeletet, amely az egyenesadó-törvény 13-ik szakaszának részbeni megváltoztatásáról, illetve az adómentes új házak statisztikai illetékéről szól, amely tudvalevőleg a ház jövedelmének egy százaléka. Az egyenesadó-törvény kimondja, hogy ha öt éven belül a ház jövedelme 25 százalékkal csökken vagy emelkedik, akkor az öt évre megállapított házádo ennek megfelelően 25 százalékkal leszállítandó vagy felemelendő, aszerint, hogy a jövedelem apadt-e vagy nőtt? A most érkezett pénzügyminiszteri rendelet leszögezi, hogy az új házak utáni egyszázalékos statisztikai illeték nem szállítható le, akkor sem, ha esetleg 25 százalékkal le is csökkent a ház jövedelme. Ugyanez a rendelet arra utasítja a pénzügyi hatóságot, hogy a házádo 25 százalékos csökkentésének bevezetésekor az állami pótdadó (superkvóta) is leszállítandó.

= A szeptemberi állami bevételek összege kisebb, mint az augusztusi inkasszó. A pénzügyminisztérium kimutatása szerint szeptemberben a rendes évi költségvetés javára egymilliárd 126 millió lej folyt be, amelyből 66 millió 300 ezer lejt a külföldi kölcsön amortizálására és a kötvények beváltására használnak fel. A rendkívüli költségvetés első részére 6 millió lej, a második részére 108 millió 300 ezer lej, a repülőbélyegekből pedig 26 és negyedmiliárd lej folyt be. A szeptemberi inkasszó végösszege némileg alacsonyabb, mint az augusztusi volt.

= Az erdélyi kereskedők panaszai. Satumarenról jelentik: Az erdélyi gazdasági egyesület kiállítása alkalmával az erdélyi és bánági kereskedők kongresszust tartottak, amelyen a kereskedelem sérelmeit tárgyalták fel. Dragos szenátor a kongresszuson a kormányt képviselte és kifejtette a kormány álláspontját a kereskedői problémákról. A kormány támogatja a tisztességes kereskedelmet és orvosolja sérelmeiket. Ezután a különböző városi kereskedelmi érdekképviseletek megbíztottjai szólaltak fel és a kereskedelem adóterheinek csökkentését, valamint az új külkereskedelmi rendszer bevezetését sürgették. Szükségesnek tartják a behozatali engedélyek kiadásának decentralizálását és az árucseres-rendszer kiterjesztését.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** Minden további szó 2 lei. Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Irodakísasszony, aki a magyar, román és németnyelvben jártas, perfect gépiró, felvétetik. Kézrel írott ajánlatok fizetési igény megjelölésével „Allandó állás” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába adandók le. 4316

KERESÉK jobb házból való kisigényű fiatal vegyeskereskedő segédet. Renner József Simand. 4343

Vendéglőt elsőrangú felszereléssel rendelkezőt, aki a legmagasabb igényeket is ki tudja elégíteni, keres rövidesen megnyitandó igen elegáns club. Ajánlatok: Agrár-Club vezetősége Satu-Mare, Str. Regele Ferdinand 14. címre kéretnek. 4381

FÜSZER-, vas-, rövidáru szakmabeli fiatal segédet keresek azonnali belépésre. Ajánlatok Czigler Gyula, Halmagiu küldendők. 4346

Társalkodónő zsidó vallású, ki németül is beszél, kerestetik idős hölgyhöz. Ajánlatokat „400 Lei” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4388

ÜGYRS szakácsnő nagyobb háztartásba azonnal felvétetik. Str. Mețianu 11, I. emelet. 4388

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS udvari lakás fürdőszobával Str. Stroiescu 81., kiadó. Bővebbet: Str. Mețianu 13. 4385

Különbejáratu butorozott szoba. fürdőszobával kiadó, esetleg ellátással. — Ugyanott egy-két szerény fiatalember részére különbejáratu butorozott szoba kiadó teljes ellátással. Bul. Carol 81., I. em. 4022

Belváros központjában 1 ucai szoba orkéllyal és 1 udvari szoba kiadó. Str. I. G. Duca 15-17. (volt Str. Bucur). 4384

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, OKTÓBER 16.

Bucuresti, 18: Ionescu-zenekar. 19: Hírek. 19.15: Ionescu-zenekar. 20: Rádióegyetem. Felolvasás. 20.20: Tenoristák versenye. 20.45: Felolvasás. 21: Rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 21.50: Felolvasás. 22.05: Glazunov: A szimfonia. 22.45: Beszélőújság. 23.15: Szórakoztató lemezek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Petőfi elbeszélései. 11.40: „Szarvas- és őzpecsenyék”. (Felolvasások). 13: Déli harangszó. 13.05: Ákom Lajos vokálkvartettje. 14.30: Országos Postászenekar. 17: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Mosolygó Páris. Vaszary Gábor csevegése. 18.35: Schwalb Miklós—Hannover György és Palotai Vihmos triójának műsora. 19.20: „Harangok alatt”. Révész Béla elbeszélése. 19.50: Utry Anna magyar nótákat énekel. kíséri Csorba Gyula és cigányzenekara. 21.10: Erdélyi József és Illyés Gyula költeményeiből adnak elő. 21.50: Hírek. 22.10: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. „Vidám muzsika Bécsből”. 23.05: Időjárásjelentés. 23.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Utána: A Bachmann-szalonszalonkvintett műsora. — Bécs. 12.30: Alpári dalok lemezek. 13: Lemezek. 14.10: Hangverseny. 16: Vegyes közlemények. 16.40: Gyermekekre az öszről, dalokkal. 17.10: Új lemezek. 18.40: Fothy Ida zongorázik. 20.30: Eysler zeneszerző műveiből. Raics szoprán és Arnold tenor és a szerző zongorakíséréssel. 22.15: Vidám zene Bécsből. Európahangverseny. Rádiózenekar Schulhof zongoraművésszel. 23: Walter Károly zongorázik. 23.55: Totzauer-jazz. Utána: Siebert-négyes, bécsi zene. — Deutschlandsender. 20: Lemezek. Hírek. 21.15: Ifjúsági énekkar, népdalok. 22: Schäfer: Schwarzmann és a szolgáló, népszimű. Wesley Gyula felléptével. 23.30: Riport egy sportszergyárból (felvétel). Utána: Lemezek. — Kassa. 20.15: Magyar nyelvű iskolai rádió. 12.30: Lemezek. 13.35: Rádiózenekar. 14.30: Magyar hírek. 16.55: A 32. gyalogezred zenekara, cseh szerzők szórakoztató művei. 18.10: Glack zongoraművész nő játéka. 18.35: Lemezek. 19.50: Lemez. 19.55: Magyar hírek. — Königsberg. 17: Délutáni zene. 18: Divat. 19: A természet nem hirdetőszó. Jelenet. 20.05: Beethoven: Cisz-moll szonáta. 20.30: Kelet-porosz üzenet változása. 21.10: Reger: Cisz-moll, voronőgyes. 21.50: Elhallgatott történet. 22: Tarka est Angelburgból. 23: Hírek. Utána: Éjfél hangverseny. — Milano. 17.45: Gyerek-kuckó. 18.10: Cetra-zenekar. 21.45: Papapti: La signorina Jazz, 3 felvonásos operett. A szünetekben csevegés, irodalmi hírek. Operett után lemezek. 24: Beszélőújság. Utána: Hírek spanyolul

KÖNYVEK

Két szoba, hall, Tagadhatatlan, hogy a polgári társadalom komoly válságban van. Zemplényi Klára mesterien tárja elénk az okokat, amelyek a polgárságot szükségszerűen idáig juttatták. Drámai dialógusokban peregnék a történet szálai s a hősnő, Erika halála csak logikus befejezése ennek a formában ul „dramatizált regény”-nek. Kosmos-kiadásban, szép kiállításban 128 oldal, füzve 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos-kiadások jegyzékét.

Maurois: A textilgyáros. Közgazdasági regénynek is mondhatnók Mauricnak ezt a pompás írását, ha azt tekintjük, hogy milyen kitünően belevilágít abba a küzdelembe, amit a francia textilipar vívott meg a háboru nagy konjunkturáját követő gazdasági krízis idején. A regény minden egyes figurája kísértetiesen eleven életet él és a millió rajza annyira tökéletes, hogy olvasás közben szinte érezzük a gyapju és az olaj szagát, ami a gyár udvarát betölti. Cserépfalvi-kiadás. Jó kiállítás, egészvászonkötésben 105 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj.

Kezdődik a palesztinai utazások ideje!

Vegye igénybe a pontos és kényelmes S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajókat.

Csoportoknak jelentős kedvezmények!

Kérjen bővebb információt az indulásokról és viteldijakról a S. M. R. képviselőtől:

Künstler utazási és vizumirodától
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Olmot, használtat állandóan veszek. Németh, Str. Grigorescu 8-4. Liget mellett. 4144

Egy teljes cukrászati berendezés családi okok miatt bérbe, vagy eladó. Cim a kiadóhivatalban.

ELADÓ butorok, Biedermayer szalonnagarnitúra, ágyak és szekrények. Str. Col. Paullan 5-7., ajtó 1., liget mellett. 4347

Eladók: Nagyon szép keleti és hazai perzsaszőnyegek, ebédők, hálók, disztárgyak, gyapjufonal perzsaszőnyeghez stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb kölcsönt közvetítjük a velünk összekötésben álló timisoarai zálogháztól, hosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk. Vesszünk zálogcédulát. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 80., Ortutay-palota.

Azonnali megvételre

keresünk 4-5 darab 2000-2500 literes jókarbau lévő boroshordót. Ajánlatok sürgősen a következő címre intézendők. „Mica” Soc. An. Rom. Miniera Brad (Jud Hunedoara). 4380

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron vesszünk. COMISIO biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 13. 4063

PUHA ÓLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

ÖNKENTES felszerelés (gyalogsági) és lószőrmadrác eladó. Str. Unirei 1., földszint, 3-as ajtó. 4387

Diszfenyők

ezüstös és sötétzöld, valamint szürke, arany-sárga tarkalevelűek. Oszlopalku taxus sok változata. Buxusok sok fajban és nagyságban. Azonkívül számtalan örökzöld és évelő növény. Clematis sok színben. Fenti növények legjobb kiállítás ideje már most, a kora! Gáz. Megrendeléseket küszöbön elfogad: 8-81 SZABÓ faiskola. Pancota.

Leszállított árban eladók: Komplet ebédli 3500 leltől, bőrgarnitúra 8000 lei, hálószobák 8500 leltől, pianino, zongorák, előszobafalak, meidinger kályha, íróasztal, könyvszekrény, matracok, vitrinek, varrógépek, csillárok, gyári és valódi szőnyegek, álló lámpák, asztalnémi és ágynemű, festmények, disztárgyak, ezüstenemű stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia mellett. 4069

INGATLAN.

BELVÁROSI ház végig alapincézve, 2 szobás, fürdőszobás, egyszobás lakással, shone és raktárhelyiséggel szabadkészből eladó. Cim Str. Ceiații No: 7.

HIRDESSEN

a 49 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!